Ўзбекистон - келажаги буюк давлат

Халқ сўзи

1991 йил 1 январдан чиқа бошлаган

Ўзбекистон Республикаси Олий Кенгаши ва Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг газетаси

9 АПРЕЛЬ ШАНБА № 70 (818).
Сотувда эркин нархда.

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ПРЕЗИДЕНТИ ИСЛОМ ҚАРИМОВ ЖАНОБИ ОЛИЙЛАРИГА

Рамазон байрами муносабати билан самимий табригингизни олдим. Самимий истакларингиз учун миннатдорлик билдираман. Шу муқаддас байрам муносабати билан Сизни чин қалбдан табриклайман ва Оллоҳу таолодан бу байрам халқингизга фаровонлик ва равнақ, ислом оламига шон-шуҳрат ва ифтихор келтиришини илтижо қиламан.

Шайх Занд бин Султон ал НАҲАЙЯН,
Бирлашган Араб Амирликлари Президенти.

ОЛИМПИАДА УФҚЛАРИ

8 апрель куни Тошкентда Ўзбекистон Республикаси Миллий олимпиада қўмитаси бош ассамблеясининг учинчи сессияси бўлди. Унда МОҚ аъзолари, спорт федерациялари, ҳудудий олимпиада клублари, республика олий спорт мактаби ва олимпиада резерви мактаблари раҳбарлари, миллий терма командаларнинг устозлари, етакчи спортчилар иштирок этишди.

Ўзбекистон Республикаси Халқаро олимпиада қўмитаси (ХОҚ) аъзолигига қабул қилинганига бир йилдан сал ошди. Октябрда эса Монте-Карлода ХОҚнинг 101-сессияси қатнашчилари бизнинг мустақил давлатимиз катта ва аҳил олимпиада оиласининг тенг ҳуқуқли аъзоси бўлиши учун якдиллик билан овоз бердилар. Бир пайтнинг ўзида Ўзбекистон Осиё олимпиада кенгаши (ООК) таркибига кирди.

Нисбатан қисқа вақт мобайнида республикада олимпиада ҳаракатининг ташкилий тузилмаларини олимпиада қонун-қоидаларига мувофиқ равишда шакллантириш бўйича талайгина ишлар қилинди. 41 та спорт федерацияси МОҚ таркибига қабул қилинди, шулардан 30 таси халқаро ва 17 таси Осиёдаги худди шундай ташкилотларга кирдилар. Кўпгина клублар олимпиада ҳаракатини тарғиб қилиш соҳасида ҳозироқ бой тажриба тўплади.

Шу билан бирга, деб таъкидланди сессияда, турли спорт ўйинларининг, айниқса, миллий спорт турларининг оммавийлигини ошириш, кенг тарғиб қилиш ва оммалаштириш бўйича кўп иш қилиш керак.

Анжуманда сўзлаганлар миллий терма командаларни Хиросимадаги Осиё спорт ўйинларига тайёрлаш масалаларини кўтардилар. Ўзбекистонликлар қитъанинг энг кучли спортчилари сафида биринчи марта мустақил команда билан қатнашадилар.

МОҚ бош ассамблеясининг учинчи сессияси қатнашчилари Ўзбекистон Республикаси Миллий олимпиада қўмитаси президентини сайладилар. Ўзбекистон Республикаси Давлат жисмоний тарбия ва спорт қўмитасининг раиси С. Рўзиев бу лавозимни эгаллади.

Сессияда Ўзбекистон Республикаси Бош вазирининг ўринбосари М. Қорабоев нутқ сўзлади.

(ЎзА мухбири).

Андижон вилоятининг Асака шаҳрида автомобиль заводи қурилаётганидан жумҳуриятимиз аҳлининг хабари бор. Қурилиш ишлари «Ўзбек авто» ва Кореянинг «ДЭУ» корпорацияси ҳамкорлигида амалга оширилмоқда.

Айни кунда бу ерда иш қизғин. 162-қурилиш тресги ва вилоятдаги СУ, СУ-1 қурилиш ташкилотлари ҳар бир минут, соатдан унумли фойдаланишга ҳаракат қилишмоқда. Чунки заводнинг фойдаланишга топширилиши мустақил Ўзбекистонимиз учун нақадар аҳамиятли эканлигини қурувчилар ҳам яхши билишади.

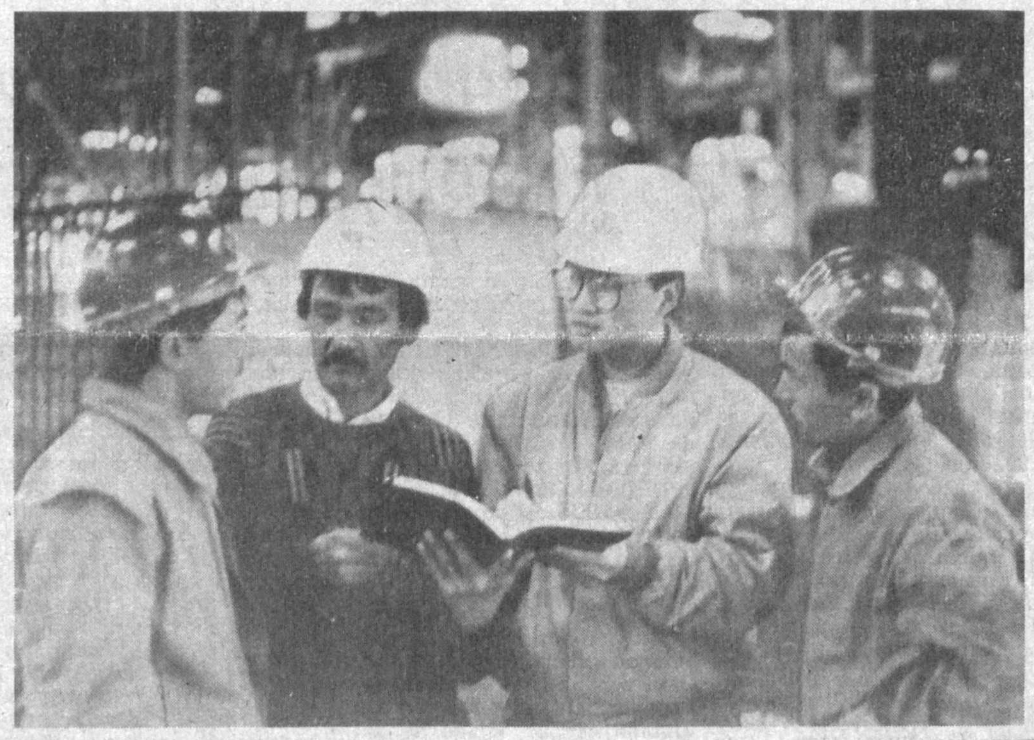

СУРАТДА: автомобиль заводи қурилишининг бош архитектори кореялик мутахассис Ли Го Хо бетончилар Ҳомиджон Турғунов, Каюмжон Содиқов, Муҳамадамин Йўлдошевлар билан.

Тоҳиржон ҲАМРОҚУЛ олган сурат.

Омон МАТЖОН,
Ўзбекистон халқ шоири

АЖДАҲО ТАЛВАСАЛАРИНИ КЎРИБ...

Бултур қайсидир бир кўркам иморатнинг томида ҳамон иккинчи байроқ учун темирбанд сақланиб турганини кўриб, ўртоғимизга ҳазиллашган эдим: «Иккинчи байроқ соғинчи кўп чуқур экан-да! Энди МДҲ ё бошқасининг яловини кутаётган кимсалар ҳам борга ўхшайди!».

Давомат тутқунлик, узоқ асорат ўз хуморини қолдиради, шекилли, қафасда узоқ ушланган арслонлар эркинликни тушунмай, эшик очилса ҳам чиқиб кетмай турар эканлар... Аммо биз СССРми ё бошқа бир улуғ оға бошқарадиган янги «буюк хонадон»га асло қайтиб кирмаймиз! Қонларимиз ҳали сезгир, ўзини ўзи ҳимоялаш хислатлари ўлган эмас! Юракдаги бу алвон дарёнинг ўз эгаси, ўз хўжайини бор, бу — миллат меҳри, Она юрт туйғуси! Бу руҳиятимизга, идрокимизга буюк боболаримиз бахшида этган, сингдирган иймон нури, эътиқод машъалидир.

СССРнинг қабрини ҳали ажриқ босмай туриб, МДҲ тобути михлари занглаб улгурмай, қўшфуқаролик иддаоларининг танаси совимай, энди уфқда жилваланиб «Евроосиё» иттифоқи ҳақидаги ғоя бўй кўрсатдилар! Жуда яқин жойдан, биродарлар тили билан сўйлаб! Меҳмон бўлсанг, бир-икки кунлик қўноқ эсанг, кенгашга келсанг, марҳабо! Назаримда, сафга тизилишга даъват этмоқда, сафга! Бўй-бўйингга, қараб! Қойил! Аммо бу саф бўлса, бизнинг жойимиз қайда белгиланганию, командиримиз ким эканлигини олдиндан биламиз! Етар!

Албатта, бирон воқеа хусусида кўп ёниб-куймай, босиқлик билан муносабат билдирмоқ ҳам мумкин. Лекин кечиримлилик ҳам, шунингдек яхши маънодаги кибр-ғурур ҳам Ҳақ таоло бахш этган ҳикматдир. Бу ғурур, бу виқор элинг, юртинг, ватанингни асраш, авайлашга қаратилган бўлса унинг баҳосига не етсин!

Мен кейинги бир неча муҳлат ичи Шайх Нажмиддин Кубро ҳаёти ва ижоди билан таниша туриб, Ватаннинг ўзгача бир тимсолини кўриб қолдим, кашф этдим. Тўғрироғи, Ватан бу сафар Кубро сиймосида намоён бўлди. Ҳа, Ватан бир гал Мир Алишер қиёфасида, бир сафар Темурхон, бир дафъа Мангуберди, бир кез Қодирий қиёфасида кўринади! Нақадар собит ва узун алплар қатори бу! Ватан масгади нақадар мустаҳкам! Демак, Ватан тақдири, қисмати ҳал бўлар онларда ўнгга-чапга тисариладиган ўрин, ўз ватанпарварлигимизни кўрсатиш учун жой, майдон қидириб вақт, фурсат сайлаб ўтирмоқ нима?! Йўқ! «Ватаним» дея илк қўшинлар уйғонадиган майдон бу, энг аввало, ҳар биримизнинг юрагимиз, иймонимиздир. Шу қўшин жанговар бўлса, тупроғимиз тақдири ётларга қолмас.

76 ёшдаги чол — жони ҳилпиллаб — байроққа айланаётган вужуд — Шайх Кубро — сон-саноқсиз Чингизий қўшин қаршисида адл ва мағрур турибди! Мана Ватаннинг битта фуқароси, битта лаҳзаси!

Бу қадар эҳтиросли хаёлларга, таҳликага ўрин ҳам йўқдир. Лекин сезгирлик, ҳушёрлик, тоймаслик ҳам Ватан қўшинларидан эмасму? Ватан эса ҳар сония ҳимояга муҳтож. Бугун ватанпарварлик куни, эртага дам олиш куни деб, пайсаллаб бўладими?! Мустақилликнинг дастлабки йилларини кўрмоқ, алқамоқни тақдир бизга насиб этган экан, Ҳақ таолодан илтижойимиз тағин шулким, буёғига юртимизнинг ҳар бир увоқ ушоғини-да асраб ҳимоя этмак бахтини бизга раво этгани чин бўлсин.

Мундоқ олганда-ку ўзбек деганингга эркинликнинг эпкини бир бор келдими, бас, унинг ипакларидан ушлаб бағрига босиб, ўз авлодларига абадий кийим-бош қилиб бермагунча ҳеч вақт тинчимасдир! Бизнинг овунчимиз ҳам аслида ушбу.

Ҳалиги, томда унутиб қолдирилган иккинчи байроқ темир бандига келсак, мустамлакачиликдан сарқит ақидаю, асбоб-анжом ҳали кўп, уларни сабил қиладиган биз ўзимиз! Бундан кўнглимиз тўқ.

Аммо истибдод аждоҳоси жон талвасасидадир. Кўп олов ва офатлар пуркашга ҳозир ва қодирдир. Жавоб не?!

Муҳтарам Президентимиз Ислом Каримов шундоқ бўртма ва кескин таъкидлайдилар: «...эндиги вазифа — боболаримизнинг поймол этилган орзу умидлари ҳаққи, авлодларимизга, Сизу бизнинг фарзандларимизга бутун дунё билан теппатенг бўйлашадиган буюк Ўзбекистонни мерос қилиб қолдирмоқдир!».

«Ўзбекистон!»
«Ўзбекистон, ҳе-ей...»
Қайдан, қайдан
келар бу овоз?!
Бу не суйкум чорлов,
бу не куй,
Не меҳрлиғ кун бу,
не эъзоз?!
Бу — илоҳий
уйғониш пайти,
Эҳсонин Ҳақ
бермас дубора.
Ўзбек номин
баралла айтиб,
Айланмоқда
Она Сайёра.

Сурхондарё вилоят фаолларининг йиғилиши бўлди. Унда Президентимиз Ислом Каримовнинг халқ депутатлари Бухоро вилоят кенгаши сессиясида ҳамда Тошкентда вилоят, туман ва шаҳар ҳокимлари билан учрашувда ўртага қўйган вазифалари асосида ижтимоий-иқтисодий тараққиётни жадаллаштириш масалалари муҳокама этилди. Вилоят ҳокими Ж. Нормалиев шу ҳақда маъруза қилди.

ТАДБИРЛАР БЕЛГИЛАБ ОЛИНДИ

Маърузачи ва сўзга чиққанлар иқтисодий ислоҳот қандай амалга оширилаётганини атрофлича таҳлил этиб, асосий эътиборни йўл қўйилган хато ва камчиликларга қаратди. Вилоятда йилнинг дастлабки ойларида чорвачилик маҳсулоти камайган, сабзавот етиштиришни кўпайтиришга етарли эътибор берилмаётир. Айрим ҳолларда давлатга қарашли савдо тармоқларида сотилиши керак бўлган моллар тижоратчилар қўлига ўтиб кетмоқда. Солиқ инспекцияси ходимларининг баъзан ўз ваколатини ошириб юбориш ҳоллари кузатилмоқда. Ҳуқуқ-тартиботни сақлаш идоралари, автомобиль назорати инспекцияси ишида жиддий нуқсонлар мавжуд.

Йиғилишда юқорида қайд этилган хато ва камчиликларга тезда барҳам бериш чора-тадбирлари белгиланди.

(ЎзА).

9 апрель — Қорақалпоғистон Республикаси Конституцияси куни

ҚОРАҚАЛПОҒИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ФУҚАРОЛАРИГА

Азиз дўстлар!

Сизларни қутлуғ айём — Қорақалпоғистон Республикаси Конституцияси қабул қилинганининг бир йиллиги билан қизғин ва самимий табриклайман.

Қадимдан бир ота-онанинг фарзандлари ҳисобланган ўзбек ва қорақалпоқ халқлари тарих ва табиатнинг синовларидан матонат. баланд руҳ ва ёруғ юз билан ўтиб келмоқдалар. Шунинг учун ҳам бу юртда меҳр-муҳаббат, қон-қардошлик, тотувлик теран илдиз отиб қалбларга ғурур ва шукуҳ бахш этмоқда.

Бугун ҳам сизлар улуғ аждодларингизнинг анъаналарини давом эттириб, мустақил Ватанимиз заминида осойишталикни барқарор этишга, миллатлараро аҳиллик ва фуқаролар тотувлигини авайлаб-асрашга, турмуш фаровонлигини янада яхшилашга, истиқлолни мустаҳкамлашга ўзингизнинг муносиб ҳиссангизни қўшмоқдасиз.

Халқнинг иродасини, хоҳиш-истагини, қолаверса, ижтимоий онги ва маданиятини ўзида акс эттирган Конституциянгиз бундан кейин ҳам сизларни келажаги буюк Ўзбекистоннинг ҳар бир фуқароси билан елкама-елка туриб улуғвор ишларга бошлашига, порлоқ келажак сари даъват этишига ишонаман.

Сизларга, азиз ватандошлар, сиҳат-саломатлик, омонлик, бахту саодат тилайман. Танлаб олинган йўлимизда, улуғ мақсадларга эришишимизда буюк боболаримизнинг ўлмас руҳи ҳамиша ёр, Яратганнинг ўзи мададкор бўлсин!

Ўзбекистон Республикаси Президенти
И. КАРИМОВ.

Келажакка қатъий ишонч билан қараймиз

Бугун қорақалпоқ юртида катта шодиёна — республика Конституцияси куни.

Бундан роппа-роса бир йил илгари Қорақалпоғистон Республикаси Олий Кенгаши жумҳуриятнинг янги Асосий Қонунини қабул қилди ва ҳар йили 9 апрелни республика Конституцияси куни деб белгилади. Бугун халқимиз ана шу қутлуғ сананинг бир йиллигини тантанали равишда нишонламоқда.

Олий Кенгашимиз 1990 йил 14 декабрь куни ўз сессиясида Қорақалпоғистоннинг давлат мустақиллиги ҳақидаги Декларацияни қабул қилган эди. Ушбу муҳим ҳужжат халқимизга ўз тақдири, ўз давлат тузумини ўзи белгилаш ҳуқуқини берди. Бу Қорақалпоғистон Республикасининг биринчи Конституциясида ҳам ўз аксини топди.

Асосий Қонунимизнинг биринчи моддасида: **«Қорақалпоғистон — Ўзбекистон Республикаси таркибига кирувчи суверен, демократик республика»** деб ёзиб қўйилган.

Мамлакатимиз Президенти Ислом Каримов Ўзбекистон Республикаси Олий Кенгашининг ўн биринчи сессиясида сўзлаган нутқида шундай деган эди: **«Асосий Қонун лойиҳасида Ўзбекистон таркибига кирувчи Қорақалпоғистон Республикасига алоҳида боб бағишланди. Ўзбекистон Қорақалпоғистон Республикасининг мақомини тан олади ва унинг суверенитетини муҳофаза этади. Ўзбекистон билан Қорақалпоғистоннинг ўзаро муносабатлари ҳар икки республика ўртасида тузиладиган шартномалар ва келишувлар асосида тартибга солинади».**

Ўзбекистон Республикасининг Конституциясида Қорақалпоғистоннинг суверен республика сифатидаги ҳуқуқий мақоми мустаҳкамлаб қўйилиши бизга турмушнинг барча жабҳаларида кенг кўламдаги ислоҳотларни амалга ошириш имконини яратди. Ўзбекистоннинг ҳар томонлама ёрдами, тўплаган бой тажрибаси ва маҳаллий шарт-шароитларга таянган ҳолда Қорақалпоғистонни сиёсий, иқтисодий ва ижтимоий жиҳатдан юксалтириб, республикада ҳуқуқий демократик давлат яратишимизга ишончимиз комил.

Қорақалпоғистоннинг биринчи Конституцияси қабул қилиниши чинакам тарихий воқеа бўлди. Зеро, ҳар қандай замонавий давлатнинг барпо этилиши унинг Асосий Қонунидан бошланади. Биз бугун таърифлаб турган Асосий Қонунимиз нафақат бугунимиз. балки эртанги истиқболимизни ҳам ёрқин ифодалаб бера оладиган ана шундай Конституциядир.

Асосий Қонунимизда белгилаб қўйилган янги ҳолатлар Қорақалпоғистон Республикасининг ҳуқуқларини бир қадар кенгайтирибгина қолмай, балки республика суверенитетининг ҳақиқий моҳиятини тўлиқ акс эттиради.

Унда республикамиз халқларининг асрий дўст-биродарликнинг қадрига етиб, ўзаро аҳил-иноқликда бир-бирига иззат-ҳурмат билан яшаб, меҳнат қила олиш қобилияти ўз ифодасини топган. Муҳими, унда Инсон ҳуқуқлари декларациясининг деярли барча умумбашарий ҳолатлари мужассам.

Бас, шундай экан, фуқароларни ижтимоий ҳимоя қилган ҳолда республикани иқтисодий жиҳатдан тараққий эттириш бизнинг бош вазифамиздир. Бу вазифани ҳал қилишнинг йўли эса

(Давоми 2-бетда).

ФАОЛИЯТНИ КУЧАЙТИРИШ ДАВР ТАЛАБИ

Ўзбекистон Президенти Ислом Каримовнинг республика вилоят, туман ва шаҳар ҳокимлари билан учрашувда сўзлаган нутқи биз учун дастуриламал бўлиб қолди.

Учрашув ҳаммамизда катта таассурот қолдирди. Унда ошкора, рўй-рост гаплашиб олдик. Мулоқот фойдали, энг муҳими — мазмунли ўтди, десам унда иштирок этганлар фикрини ифодалаган бўламан. Аслини олганда бу учрашув ҳар биримизнинг ўз фаолиятимизга танқидий баҳо беришимизга туртки бўлди.

Бир вақт деҳқонлар билан ўтказилган кенгашда туманлардан бирининг ҳокими пахта тайёрлаш топшириғи бажарилмай қолишига об-ҳавонинг ноқулай келишини сабаб қилиб кўрсатган эди. Об-ҳаво шароитини ҳисобга олмаслик мумкин эмас. Аммо экиш учун навни тўғри танлай билмаслик, экиш муддатини чўзиб юбориш, ғўза парвариши агротехникасини бузиш пахта тайёрлаш топшириғини барбод бўлишига ноқулай об-ҳаво шароитидан ҳам кўпроқ таъсир қилади.

Республика Вазирлар Маҳкамасининг февраль ойидаги қарори билан вилоятнинг пахтакор хўжаликларига 1993 йилги зарарни қоплаш учун катта моддий ёрдам ажратилди, бу хўжаликларнинг молиявий аҳволини яхшилашга имкон беради. Янги мавсумда ўтган қишлоқ хўжалик йилида йўл қўйилган хатоларни такрорламасликка ҳаракат қиламиз.

Президентимиз учрашувда бундай деди: ҳокимлар хорижий мамлакатларда кўрганларидан тўғри хулоса чиқариб олсалар, ўз фаолиятларини танқидий кўз билан баҳоласалар, сафардан кўзда тутилган асосий мақсадлардан бирига эришилди, дейиш мумкин. Бу сафар ҳокимлар учун фойдали бўлганини улар билан учрашувлар тасдиқламоқда. Яқинда халқ депутатлари Косонсой шаҳар кенгаши сессияси ишида қатнашдим. Голландияга бориб қайтган туман ҳокими шу мамлакатда фермер хўжаликларининг ишлари қандай ташкил этилгани ҳақида сўзлаб берди. Фермерларга ер қолдиқ принципи билан эмас, балки фермерга қулай қилиб, яъни уйининг ёнидан ажратиб берилади.

Косонсойликлар республика мустақиллигининг уч йиллигигача туман марказининг меъморий қиёфасини янгилашга аҳд қилдилар. Бу фикр бир қанча хўжаликлар, катта корхоналар, ташкилотлар раҳбарлари ва ишбилармонларнинг туман ҳокими Т. Маризаева бошчилигида Самарқанд, Хоразм, Бухоро вилоятларига сафаридан кейин туғилди. Сафар қатнашчиларининг эътироф этишларича, қўшнилардан кўп нарсани ўрганиш мумкин.

(Давоми 2-бетда).

ИМКОН ТОПИШ САНЪАТИ

Раҳбарлик ҳеч қачон енгил юмуш бўлмаган. Турмуш тарзи, иқтисод, мафкура — хуллас, бутун ҳаёт туб бурилиш ва янгиланиш палласини бошдан кечираётган, бу ўзгаришлар мустақил ватанимиз тақдири, халқимиз келажаги билан чамбарчас боғланиб кетган ҳозирги пайтда раҳбар кишининг елкасидаги масъулият ўн, юз чандон ошади. Яқинда Тошкентда барча ҳокимлар иштирокида ўтган мулоқотда айтилган гаплар ҳаётнинг ана шу талабидан келиб чиққан заруратдир.

Биз ҳаммамиз ҳозир янги бир мактаб сабоқларини оляпмиз. Раҳбарга нисбатан айтадиган бўлсак, бу сабоқлар, менимча, қуйидаги бир неча хулосаларда ўз ифодасини топмоқда.

Аввало, раҳбар янгиликка зийрак муносабатда бўлиши, уни тўғри тарғиб эта билиши керак. Эсимда, Самарқандда дастлабки шахсий дўконлар, давлат тасарруфидан чиқарилган бошқа савдо ўчоқлари пайдо бўлганида айрим миш-мишлару, турли гап-сўзлар кўпайиб кетган эди. Бугун-чи? Минглаб хусусий тужжорлар ўзаро рақобатда Самарқанд истеъмол бозорини тўлдирмоқда. Минглаб кишилар давлатга боқимандаликдан қутулиб, рўзғорлари тўкин бўлди!

Бозор муносабатлари ўз-ўзидан шаклланмайди. Энг яхши иқтисодий лойиҳалар, янгиликлар уларнинг моҳияти минглаб одамлар онгига етиб боргандагина, улар ислоҳотга қўл ургандагина самара бера бошлайди. Иккинчи жаҳон урушидан кейин оёққа турган Германия, Япония иқтисодиёти, бугунги Жанубий Корея, Гонконг ва бошқа мамлакату шаҳарлар тажрибаси шуни кўрсатмоқда. Айтмоқчиманки, раҳбар ҳамиша одамларни ягона мақсад йўлида бирлаштира олмоғи керак.

Раҳбар дадил бўлиши шарт. Хатолардан қўрқмай изланмоқ, ҳаракат қилмоқ керак. Ҳаракатсиз одамгина хато қилмаслиги мумкин. Чунки пировард натижада бу ланжликнинг ўзи катта йўқотиш бўлиб чиқади.

Ҳокимларнинг илғор хорижий мамлакатлар тажрибаси билан танишиб қайтганлигига катта умид боғляпмиз. Бошқача ҳаёт мавжудлигини, яхши турмушни ташкил этиш мумкинлигини аввало раҳбарларнинг ўзи тушуниб олмоқлари керак-да! Бу ўринда гап фақат янги техника ва технология олиб келиш хусусида эмас, балки чинакам инсонга муносиб турмуш тарзини яратиш тўғрисида боряпти. Лекин бунинг учун ўша Ғарбдаги самарали меҳнат сирларини ўрганмоғимиз керак.

(Давоми 2-бетда).

• *9 апрель—Амир Темур таваллуд топган кун*

БУЮКЛИК ТИМСОЛИ

Рассом Малик Набиев чизган Амир Темур портрети
ЎзА репродукцияси.

Бу кўҳна олам не-не даҳоларни кўрмаган, не-не жаҳонгирлар пойида бош эгмаган. Ҳукми илоҳийга кўра, дунёни азизу мукаррам этган, тарихни фахр-ифтихор манбаига айлантирган зотлар мудом эъзозу таҳсинга сазовордир. Не бахтки, тарихимиз буюклар шуъласидан чароғон, ўтмишимиз мўътабар зотлар руҳидан нурафшон. Ҳазрат соҳибқирон Амир Темур ана шундай олийнасаб боболаримиздандир.

Бизнинг бутун тарихимиз, жумла кечмишимиз буюк. Аммо бу мақом жаҳонгир бобомиз номи билан янада юксак салобат касб этади. Ҳазрат Амир Темур —буюклик тимсолидир. Мустақиллигимизнинг бош шиори, миллий бирлик асоси, умумманфаат ифодаси — «Ўзбекистон— келажаги буюк давлат» деган гапнинг замирида ҳам, аввало, ана шу тимсол таровати яширингандир. Зеро, олий тимсол — олий ибратга эга халқ, шубҳасиз, буюклик ҳаваси билан нафас олади.

Улуғ тарихли элнинг улуғ келажаги ҳам тайин.

Ҳазрат Соҳибқироннинг ҳукмдорлик, саркардалик, сиёсатдонлик бобидаги фазилатлари бугун айрича қиммат касб этиши шубҳасиз. Чунки халқимиз янги тарихий йўлга қадам қўйди, миллий давлатимизни шакллантиришга киришди. У — дунё саҳнасида ўзига хос кўрку таровати, салоҳияти билан обрў-эътибор топадиган буюк давлат бўлади. Улуғ мақсад йўлидаги бугунги саъй-ҳаракатлар, давлатимиз асосини мустаҳкамлаш борасидаги интилишлар беихтиёр бизни буюк аждодимизнинг ибрат мактабига мурожаат қилишга, ундан керакли сабоқлар чиқаришга ундайди. Зеро, бир замонлар соҳибқирон бобомизга уйқу бермаган дард — кучли ва қудратли давлат яратиш, юртни маъмур, мамлакатни обод этиш қайғуси бугунги авлод вакилларини ҳам ғайрат-шижоатга ундамоқда.

Аввало шуни айтиш лозимки, улуғ амирнинг мамлакатдорлик бобидаги эзгу амаллари, сиёсат ва шижоати бугунги миллий мустақиллик сиёсати тамойилларида ҳам акс этмоқда. Маълумки, буюк мартаба ва адолат соҳиби дунёга ҳамиша яхшилик назари билан қараган. Бизнинг мустақил жумҳуриятимиз ҳам истиқлолнинг дастлабки кунлариданоқ ана шу мақсадни — оламга яхшилик ва эзгулик билан бағрини очажагини эълон қилди. Ҳазрат Амир Темур беҳад қадрлаган, тўкинлик ва маъмурлик асоси деб билган неъмат — тинчлик-осойишталикни сақлаш, тотувликни қадрлаш ҳам мустақил республикамизда бош масала сифатида эътиборда турди ва охир оқибатда энг мушкул вазиятларда ҳам ижтимоий тартибсизликларнинг олди олинди.

Буюк шижоат соҳиби фуқароларининг тинчлиги ва осойишини кўзлаб, Шаҳрисабз, Насаф, Самарқанд сингари шаҳарларни баланд деворлар билан муҳофаза этди. Шу тариқа бехосдан бўладиган босқинчилик, талончиликнинг йўли тўсилди. Косибу ҳунарманд иши билан, уламо илми билан бемалол шуғулланишига имкон яратилди. Не бахтки, бизнинг давримизда ваҳший босқинчилик удумдан чиққан. Аммо бозорий муносабатлар ва иқтисодий мураккабликлар мавжуд. Лекин республикамиз ҳукумати бу ўткинчи офатдан аҳолини ҳимоя этиш йўлларини муттасил қидириб келмоқда. Мутахассисларнинг фикрига кўра, собиқ СССР жумҳуриятларидан бирортасида Ўзбекистондаги каби пухта ижтимоий ҳимоя чора-тадбирлари кўрилмаган. Халқнинг муҳтож қисми ҳақида ғамхўрлик қилиш, уни бозор шароитининг қалтис тўлғанишларидан асраш — фуқарога омонлик билан кун кечириш, ишлаш имконини яратиш дегани эмасми?

Ҳазрат Соҳибқироннинг ҳукмдорлик, саркардалик, сиёсатдонлик бобидаги фазилатлари бугун айрича қиммат касб этиши шубҳасиз.

Ҳазрат Соҳибқироннинг деҳқонларга эркинлик бериш, иқтисодни соғлом ривожлантириш борасидаги тажрибалари ҳам беҳад ибратлидир. У, аввало, зироатчиларни беҳуда солиқлардан озод қилган. Солиқлар фақат ҳосил йиғиб-териб олингач, шунга биноан йиғилишини таомилга киритган. Ташландиқ ёхуд қаровсиз ерда иш бошлаган деҳқон биринчи йилда солиқдан батамом озод этилган. Иккинчи йилда эса солиқ тўлаш-тўламаслик унинг ихтиёрига ҳавола қилинган. Учинчи йилдан бошлаб, у солиқ тўлашга киришган. Қувонарли жиҳати шундаки, деҳқончилик борасидаги ўша тажрибалар бугунгиислоҳотлар сиёсатида янгича юз кўрсатмоқда. Республикамиздаги илк ислоҳотчилик ҳаракатлари деҳқонларга кўпроқ томорқа ери ажратишдан бошланганини, кейин ерни ижарага бериш жорий этилганини эслайлик. Ҳозирги кунда фермерчиликка катта эътибор билан қаралаётгани, уларга имтиёзли шартлар билан қарз берилаётгани, фермерлар фаолиятининг дастлабки йилида солиқдан озод этилаётгани — барчаси ислоҳотимизда, кундалик ишимизда темурий тажриба, илм акс этиб турганидан далолат беради.

Амир Темур — буюк ҳиммат соҳиби. Шу фазилат шарофатидан Темур салтанатида илм-фан, маданият мисли кўрилмаган даражада ривож топди. Шу фазилат шарофатидан Сароймулкхоним сингари оқила момоларимиз давлат бошқарувида иштирок этди, ободонлик ишларига ҳомийлик қилди. Шу боис, ҳимматпешалик кейинча барча Темурийзодаларга хос бир фазилат бўлиб қолди. Мирзо Улуғбекка хос, Мирзо Бобурга хос, Ҳусайн Бойқарога хос мурувватпешалик, олийҳимматлик кимни ҳайратга солмайди! Шу боисданмикан, Темурийлар дейилса, кўнгилда туганмас бир жозиба олами юз очгандек бўлади. Дунёда «яхшилик» сўзини Темурий ҳукмдор ва шоир — Бобурчалик кўп ва хўп ишлатган, мудом яхшилик ва ҳимматга даъват этган яна бир ижодкор бормикан! Бу ҳам улуғ жаҳонгирга хос фазилатлар асрлар оша бардавом яшаб келганидан далолат. Худди шу фазилатлар бугунги ёшлар қалбидан ҳам жой олаётгани кўксимизни тоғдек кўтаради. Президентимизнинг миллий қадриятларни, буюк аждодларимизнинг руҳини эъзозлашга қаратилган сиёсати барчамизни ана шу фазилатга муносиб бўлишга ундайди.

Аждодлар руҳи эҳтиром мақомида тутилсагина авлодлар иши равнақ топади, маънавияти баркамол бўлади. Мамлакатимизда шу удумга қатъий амал қилинмоқда. Шу чоққача хотирдан чиқарилган буюк зотларнинг руҳи поклари мустақиллик шарофати ўлароқ замондошларимиз ёдида, орзу-ўйида яшай бошлади.

Бултур республика Президенти Темурона ҳиммат кўрсатиб, Соҳибқироннинг муборак ҳайкалини яратиш ҳақида фармони олий чиқарди. Муаззам ҳайкал ҳуррият куни — Мустақиллик байрами арафасида очилди. Бу ҳам бежиз эмас. Амир Темур — озодлик, мустақиллик тимсоли ҳамдир. Биз унинг муаззам сиймоси, улуғ ғалабаларини эслаб буюк мақсад йўлидан дадил бораверамиз.

Амир Темур — буюк ислоҳотчи. Зеро, ислоҳотчи бўлмасдан улуғ ишларга камарбасталик қилишнинг имкони йўқдир. Соҳибқирон мўғул хонларидан мерос бошқарув тизимига, давлатчилик амалиётига кўп ўзгартишлар киритди. Айниқса, унинг ҳарбий соҳадаги янгиликлари беқиёс бўлди. Манбаларга кўра, жаҳонгирнинг саркардалик илмини кўп мамлакатлар йиллар давомида зўр қизиқиш билан ўрганиб келган. Ҳатто, Наполеон жангларда улардан унумли фойдаланган. Бу илм ва тажрибалар ҳозир ҳам жаҳоннинг ҳарбий ўқув даргоҳларида ўрганилади.

Амир Темур — ибрат мужассами. Унинг эътиқод бобида ҳам бекамлиги ҳайратимизни яна бир карра тоширии юборади. Жаҳонгирнинг руҳий пирлари, хусусан, ҳазрат хожа Аҳмад Яссавийга ҳурмат-эътиқоди қайси таҳсин китобига жой бўла олади! Бу қадар ихлос ва эъзоз мақомини қайси сўз тўла ифодалашга қодир!

Буюк Соҳибқирон бобомизнинг фазилатларини санамоқдан тил ожиз. Қувонч шулки, ул зот — бизнинг бобомиз. Ҳавас шуки, бу заминда азалдан буюклик нафаси кезади, интилганга буюклар камарбасталик қилади. Шу зотлар руҳи кезиб юрган юртда буюклик мартабасига етишмоқ ҳар бир фуқаро тақдирига ёзилган бахт экани шубҳасиз.

Муртазо ҚАРШИБОЙ,
ЎзА шарҳловчиси.

Келажакка қатъий ишонч билан қараймиз

(Давоми. Боши 1-бетда).

битта — ижтимоий ҳимояга йўналтирилган бозор иқтисодиётини вужудга келтириш.

Биз ана шу йўлдан боряпмиз. Бозор иқтисодига ўтишнинг биринчи босқичида унинг ҳуқуқий асосларини мустаҳкамлаб олдик. Қорақалпоғистон Олий Кенгаши ер, мулк, фермер хўжалиги, корхоналар, тадбиркорлик, акционерлик жамиятлари, ижара, кооперация, ташқи иқтисодий алоқалар, чет эл инвестицияси, давлат тасарруфидан чиқариш, аудиторлик фаолияти, биржалар, гаровга қўйиш ва бошқа бир қанча қонунларни қабул қилди. Ушбу қонунларда республиканинг барча уддабурон фуқаролари учун ташаббус кўрсатиб, ўз қобилият ва имкониятларини кенг кўламда намоён қилишлари учун барча имкониятлар кафолатлаб берилган.

Бугун, бозор иқтисодиётининг иккинчи босқичида, юқорида санаб ўтган қонунларимиз, Ўзбекистон Республикаси Президенти фармонлари ва Вазирлар Маҳкамасининг қарорлари асосида республикамизда бозор муносабатлари тизимини шакллантириш, мулкчиликнинг турлича формаларини ривожлантириш учун шарт-шароитлар яратиш, рақобатга кенг йўл очиш, раҳбарлик қилиш ҳамда бошқарув усул ва услубларидаги камчиликларни тугатиш юзасидан муайян ишлар қилиняпти.

Мулкни давлат тасарруфидан чиқариш ва хусусийлаштириш кундан-кун жадаллашиб бормоқда. Фақат 1993 йилнинг ўзидагина маҳаллий саноат, савдо, маиший хизмат кўрсатиш ва халқ хўжалигининг бошқа соҳаларига қарашли 2400 объект мулкчилик кўринишини ўзгартирди. Бугунги кунда республикамизда 850 га яқин кооператив ва кичик корхоналар фаолият кўрсатмоқда. 99 ферма жамоа хўжаликларига мулк қилиб берилди. Мингдан ортиқ фермер хўжаликлари озиқ-овқат муаммосини ҳал этишда ўзларининг муносиб ҳиссасини қўшиб келмоқда.

Маълумки, ҳар қандай янги тизим давлат томонидан ҳимоя қилинмаса амалга ошиши қийин. Шу боис ҳам Президентимиз И. А. Каримовнинг шу йил 21 январь куни чиқарган фармонини бажара бориб, бу йил юқоридаги мақсадларни рўёбга чиқариш учун фуқароларга қарз ва имтиёзлар бериш, моддий-техник жиҳатдан ҳар томонлама ёрдамлар кўрсатишни кўзда тутганмиз. Фермер хўжаликлари учун 1994 йилда қўшимча 14 минг гектар ер, 21400 тонна дизель ёнилғиси, 8200 тонна бензин ажратяпмиз.

Наманганликлар тажрибасидан келиб чиқиб, яқин кунлар ичида 30 га яқин савдо, умумий овқатланиш, коммунал ва аҳолига маиший хизмат кўрсатиш корхоналари ҳамда қуриб битказилмаган иншоотларни аукционда ким ошди савдоси билан сотишга тайёргарлик кўриляпти.

Ташқи иқтисодий алоқаларни ривожлантириш бўйича ҳам қатор тадбирлар белгилаяпмиз. Республикамиз чет эл инвестициялари ёрдамида янги ишлаб чиқариш корхона ва муассасаларини бунёд этиш ишлари бошлаб юборилди.

Ўтган бир йилда Қорақалпоғистон меҳнат аҳли саноат, капитал қурилиш, транспорт ва алоқа хизмати соҳасида сезиларли ютуқларни қўлга киритдилар. Об-ҳавонинг ноқулай келишига қарамай бизнинг пахтакор ва шоликор деҳқонларимиз давлат топшириқларини шараф билан уддаладилар.

Маълумки, Қорақалпоғистон Республикаси экология фалокат марказида жойлашган. Бугун биз ана шу офатнинг олдини олиш ва бартараф этиш борасида Ўзбекистон кўрсатаётган улкан ва беқиёс дўстона ёрдамни алоҳида таъкидламай иложимиз йўқ.

Кейинги бир йилнинг ўзида республикамизда 368 километр сув қувурлари ётқизилди. Марказий Осиёда ягона бўлган 355,7 километр узунликдаги «Туямўйин — Нукус — Чимбой — Тахтакўпир» улкан сув иншооти ишга туширилди. Бугунги кунгача сувни чучуклаштириб берувчи 712 та қурилма фойдаланишга топширилди. Нукус шаҳрида Марказий Осиё давлатлари ва Россия Федерацияси раҳбарлари иштирокида бўлиб ўтган конференцияда Оролнинг қуриб бориши оқибатида келиб чиққан экологик офатларни бартараф этиш юзасидан муҳим қарорлар қабул қилинди. Бирлашган Миллатлар Ташкилоти ҳомийлиги остида Нукусда Орол муаммоларига бағишланган конференция ўтказиш белгиланди.

Бугун биз суверен Қорақалпоғистоннинг мустаҳкам пойдеворини яратяпмиз. Ишонч билан айтамизки, бу юртимизда истиқомат қилиб турган барча халқлар тили, дини, урф-одатларининг тўла сақланиши ва гуллаб-яшнаши учун кафолат бўлиб хизмат қилади.

Республикамизда ёшлар тарбияси доим диққат марказида. Уларнинг замон талабларига мос, маънан юксак бўлиб тарбияланишлари учун кўп ишлар қилинмоқда. Кейинги йилларда Нукус давлат педагогика институти, Тошкентдаги қатор ўқув юртларининг Қорақалпоғистондаги бўлим ва филиаллари қайта тикланди, лицей ва коллежлар очилмоқда. Ўзбекистон Фанлар академиясининг Қорақалпоғистондаги филиали бўлимга айлантирилди. Бу ерда Ўзбекистон қишлоқ хўжалик фанлари академиясининг филиали ташкил этилди.

Республикамизда яшаб турган халқлар маданиятини ривожлантириш, миллий маданий марказлари очишга ҳам алоҳида эътибор берилаяпти.

Бир сўз билан айтганда, мустақил Ўзбекистон таркибига кирувчи суверен Қорақалпоғистон Республикасининг ҳуқуқий демократик жамият қуриш, бозор муносабатларини қарор топтириб, тараққиётнинг ёрқин йўлига тезроқ чиқиб олиши ва гуллаб-яшнаши учун зарур бўлган барча ишлар қилинаверади.

Шубҳа йўқки, биз ўз олдимизга қўйган улкан муваффақиятларга албатта эришамиз. Чунки қўлимизда бугунги кун талабларига тўлиқ жавоб берувчи, фуқароларнинг сиёсий, иқтисодий-ижтимоий жиҳатдан ҳақ-ҳуқуқларини кафолотловчи, қонунийлик, тартиб-интизом, фуқаролар ва миллатлар хавфсизлигини таъминлаб, ҳуқуқнинг халқаро нормалари устиворлигини таъкидловчи Конституциямиз — Асосий Қонунимиз бор. Ва шу боис биз келажакка қатъий ишонч билан қараймиз.

Уббиниёз АШИРБЕКОВ,
Қорақалпоғистон Республикаси Олий Кенгашининг Раиси

ФАОЛИЯТНИ КУЧАЙТИРИШ ДАВР ТАЛАБИ

(Давоми. Боши 1-бетда).

Вилоятнинг бошқа туманларида ҳам ўзгаришлар бўлмоқда, бу ўзгаришларнинг сабаби аввало қишлоқда ёрдамчи соҳаларнинг янада ривож топаётганидадир. Қишлоқда унча катта бўлмаган, асосан маҳсулотни қайта ишлайдиган саноат корхоналари барпо этилмоқда, маиший хизмат ва савдо тармоқлари кенгайтирилмоқда. Булар қишлоқда одамларни иш билан таъминлашда муҳим аҳамиятга эга бўлмоқда. «Иш билан таъминлаш» дастурига мувофиқ бу йил асосан қишлоқ жойларда 21 мингта янги иш жойи барпо этилади. Ўтган йили эса 18 минг киши учун янги иш жойига эга бўлган эди.

Вилоят тадбиркорлари ҳам аҳолини иш билан таъминлаш муаммосини ҳал этишга салмоқли ҳисса қўшадилар, деб умид қиламиз. Республика Президентининг январь ойида чиқарган «Иқтисодий ислоҳотларни янада чуқурлаштириш, хусусий мулк манфаатларини ҳимоя қилиш ва тадбиркорликни ривожлантириш чора-тадбирлари тўғрисида»ги Фармонидан сўнг ишбилармонлар ўз қобилиятларини рўёбга чиқариш учун жуда катта имкониятларга эга бўлдилар. Ҳозир вилоятда 219 та кооператив, 1300 та кичик корхона ишлаб турибди, уларнинг кўпи қишлоқларда жойлашган. Ўтган йилнинг ўзида улар қаторига яна 128 та шундай корхона қўшилди. Ҳисоб-китобларга қараганда, 1994 йил давомида кооперативлар, хусусий кичик корхоналар ва фирмалар 1,5-2 баравар кўпаяди.

Вилоят истеъмол бозорини моллар ва маҳсулотлар билан тўлдиришда давлат тасарруфидан чиқарилган маҳаллий саноат, савдо корхоналари, тайёрлаш ташкилотлари, матлубот кооперациялари, маиший хизмат соҳаларидан умидимиз катта. Ана шундай корхоналардан деярли 4500 тасида мулкчилик шакли ўзгарди, уларнинг жамоалари мол-мулкка эгалик қилишнинг коллектив, ижара, акционерлик шаклларини афзал деб билди. Айрим иншоотларни хусусий мулк қилиб сотиб олган шахслар ҳам оз эмас. Ҳозирги пайтда асосий вазифа — ишнинг лавҳани ўзгартириш билан чекланиб қолмаслиги учун хусусийлаштирилган корхоналар фаолиятини чинакам жонлантириш ва ривожлантиришдан иборат. Давлат тасарруфидан чиқарилган корхоналар, ташкилотлар фаолиятида айни шундай ўзгаришлар юз беряпти. Бу ўзгаришларни ҳозирнинг ўзидаёқ сезиш мумкин, лекин улар тағин ҳам кўпроқ бўлиши лозим.

4 март куни бизда республикада биринчи марта кимошди савдоси бўлиб ўтди. Бу тадбир Наманганда хусусийлаштириш жараёни етарли даражада тезлашганини кўрсатди. Кимошди савдосининг яхши натижа бергани бундан буён бутун республикада ўтказиш мўлжалланган шундай савдолар муваффақиятининг гаровидир. Наманганда навбатдаги савдони май ойида ўтказиш кўзда тутилмоқда.

Хусусийлаштиришнинг биринчи босқичида маҳаллий саноат, савдо, маиший хизмат корхоналарида мулкчилик шаклини ўзгартириш асли тугалланди. Вилоятда мол-мулкни давлат тасарруфидан чиқариш жараёнининг иккинчи, тағин ҳам масъулиятли босқичи бошланди. Бу гал енгил саноат корхоналари, қурилиш ташкилотлари, баладия хўжалиги хусусийлаштирилади. Жорий йилда шулардан икки юзга яқинида мулкчилик шакли ўзгариши лозим.

Вилоятда қўшма корхоналар ҳам яхши фаолият кўрсатмоқда. Ҳозир уларнинг сони 29 тага етган. Туманлар, шаҳарлар ҳокимларининг хорижга сафаридан кейин бундай корхоналар тағин ҳам кўпайишига шубҳа йўқ.

Хуллас, вилоятимизда иқтисодий ислоҳот жадал амалга оширилмоқда. Бу жараёнда ҳокимларнинг ўрни маълум: уларнинг зиммасидаги масъулият жуда катта. Аммо хўжаликлар, корхоналар, ташкилотлар раҳбарларининг, мутахассисларнинг, оддий меҳнатчиларнинг зиммасидаги масъулият ҳам бундан кам эмас. Чунки Президентимиз таъкидлаганидек ҳар ким ўз иши билан — деҳқон — деҳқончилик билан, бинокор — қурувчилик билан шуғулланиши, ҳоким эса ўз ҳудудидаги бошқарув масалаларини ҳал этиши лозим. Шундагина биз ҳар қандай муаммони ҳал этишга қодир бўламиз.

Б. РАПИҒАЛИЕВ,
Наманган вилояти ҳокими.

(ЎзА).

Муҳаммад Тарағай тўйида рақс

Умуман, Амир Темур фаолиятининг ҳар бир қирраси олмосдек сержило оҳанраболи. Шу ўринда унинг ўз зурриётларига — дилбанди, фарзандларига муносабатини суюкли набираси Мирзо Улуғбек мисолида бирров назардан ўтказайлик. Бобокалон жангу жадаллар суронида ҳинд тупроғида Мордин қалъасини фатҳ этиб, зафар қучиб турган пайтда, Самарқанддан борган элчи Шоҳрух Мирзо хонадонида ўғил дунёга келганини хабар қилади. Бундан беҳад шодланган бобо асирга тушган бандиларни озод қилишга ва қалъа аҳлига шикаст етказмасликка фармон беради. Яна марҳамат кўрсатиб, ёруғ дунёга ташриф буюрган дилбандига отаси Тарағай Баҳодир исмини инъом этади. Одатда, киши ўз отаси исмини умидбахш ва бахтиёр авлодига раво кўради. Пайғамбарона башорат рост чиқди, набира жаҳонаро шуҳрат қозонди, ўша бола улғайиб, ҳам салтанат, ҳам илм подшоҳи даражасига етишди. Унга берилган «Улуғбек» унвони ҳам исмга Амир Темур қўйган тахаллус эди.

Падари бузруквор ўз наслининг камолоти учун ҳамма ишни қилди, ўғиллари, набираларининг табиий майлларини қўллаб-қувватлади. Агар набираси Муҳаммад Султоннинг ҳарб ишларида тенгсиз бўлишини каромат қилган бўлса, Улуғбекнинг буюк аллома бўлиб етишишини сезган эди. Шунинг учун дасти етган ўлкалардан жами илм хазиналарини Самарқандга Муҳаммад Тарағай учун келтирди. Олимлар Улуғбек кутубхонасида дунёдаги энг нодир асарлар тўпланганини қайд қиладилар. Ёки жаҳонгирнинг бу набирасига алоҳида ихлоси ҳақида халқ ривоятларида, мозий манбаларида ҳам ибратли мисоллар кўп. Салтанат валиаҳди Муҳаммад Султон вафотидан кейин қаттиқ қайғуга тушган Темур барча шодликларни унутган, ҳатто жилмайиб қарамаган ҳам, дейишади. Полопон Тарағай гувраниб эмаклаганча бобосининг этакларига осилганда азбаройи меҳри товланган Соҳибқирон гўдакни боши баравар кўтариб, унга тикилганча маъюс жилмайган экан. Бу табассумдан ўшанда бутун Мовароуннаҳр ёришиб кетган бўлса, ажаб эмас.

Муаррихларнинг қайд этишича, Улуғбекнинг хатна тўйи ҳам жуда катта тантана билан ўтказилган. Етти йиллик зафарли юришдан қайтган жаҳонгир дунё чопқинларидан чарчаган руҳига ором бериш ёки олам шодликларидан баҳраманд бўлиш ёхуд авлоди олдидаги ўз бурчини адо этиш мақсадида катта тўй ҳозирлигига фармон беради. Самарқанднинг шимоли-шарқидаги Қўҳак тепаликлари этаги — Конигил ўланзорида улуғ тўйхона барпо этилади. Шу кунлари бутун Самарқанд аҳлининг зеби зийнатларга ўранишига, яйраб дилхушлик қилишига изн берилади. Солиқ ва тўловлар бекор қилинади, бутун салтанатда қилич яланғочламаслик шарти қўйилади. Темур бошқа тантаналар қаторида олти набирасининг жумладан, Улуғбекнинг ҳам суннат тўйини ўтказади. Ибн Арабшоҳнинг қайд этишича, бу тўйга подшоҳларнинг қизлари чўри, ўғиллари қул бўлиб хизмат қилишади. Шаҳар аҳли бор бисотини намойиш қилиб, яйловга йўл олишади. Жами ҳунар кишилари ўз маҳоратларини намойиш этадилар. Машшоқлар, ҳофизлар энг сара куй-қўшиқларини ҳозирлайдилар. Ҳамма ҳунари ва санъатини ошириб кўрсатишга бел боғлайди. Ҳатто бир қамиш тўқувчи қамишдан суворийнинг талъатини шунчалик маҳорат билан ясайдики, тирноқлари ва киприкларини ҳам кўрсата олади. Пахта титувчилар бир мезана тиклайдилар, унинг оқлиги кўзни олар, бўйи узоқлардан кўриниб турарди. Лашкарбошилар, баҳодирларнинг ҳар бири ўз чодирларини барпо этадилар, уларни ким ўзарга дунёларни фатҳ этишда қўлга киритган бисотлари билан безайдилар. Бу чодирларнинг энг улуғи ва маҳобатлиси, шубҳасиз, Амир Темурга хос эди. Оқ кигиз билан ёпилган тўртбурчак шаклидаги бу ўтовнинг эни юз қадам, баландлиги уч найза бўйи бўлиб, кунгурасини одам танаси йўғонлигидаги ўн икки дона олтин устун тутиб турарди. Шифти Соҳибқирон хазинасидаги энг ноёб ва латиф ашёлар билан музайян қилинганди.

Тўйга етти иқлимдан меҳмон келган эди десак, муболаға бўлмайди. Тантаналарда Хитой, Ҳинд Ироқ, Дашт, Синд, Фаранг (европалик) элчилар ҳозир бўлишади. Тўй баъзи манбаларда айтилишича, йигирма кун давом этган. Тантаналарнинг энг сўнгида ўз обрў ва эътиборига лозим тарзда Соҳибқирон Амир Темур чодиридан чиқиб, меҳмонларга юз кўрсатади. У баҳодир лашкарбошиларни чоғир билан сийлайди. Унинг қўлидан қадаҳ олиб ичиш энг катта мукофот эди. Созандаю хонандалар яна ҳам авж пардада мақом қиладилар, энг сара таомлар дастурхонларга қўйилади. Элчилар, амирлар ва султонларни биродари ёки ўғли мақомига қўйган жаҳонгир уларни меҳр билан улуғлайди. Туҳфалар ҳадя этади, инъомлар ва армуғонлар беради. Ниҳоят, шодлик ва завқ ила қалби лиммо-лим бўлган Соҳибқирон кексалигига қарамай, ўрнидан оғир қўзғалиб, уд ва урғун наволари остида рақс тушишни ихтиёр этади. Гувоҳлар ёзадиларки, у тебраниб-тебраниб узоқ рақс қилган. Подшоҳлар, улуғлар, султонлар ва амирлар унинг бошидан жавоҳирлар, марварид ва турли-туман қимматбаҳо ашёларни сочадилар. Жамоат тарқалмагунча шу аҳвол давом этди. Албатта, шодликка ўранган бобокалон қалбидан кечган туйғуларни бугун тиклаш имкони йўқ. Табиатан ҳаётсевар, зебу зийнатларга ишқибоз бўлган зариф қалбли бу инсон, эҳтимол, ўша пайт дунёдан бевақт кетган азиздан-да азиз набираси Муҳаммад Султонни ўйлагандир ёки улуғ Хитой муҳорибаси олдидан ҳаяжонли қалбига таскин излагандир...

Бобосининг беҳад меҳру мурувватига сазовор бўлган Муҳаммад Тарағай Улуғбек темурийлар сулоласининг муносиб давомчиси бўлиб, мислсиз шуҳрат қозонди. Авлодлар эътирофи сифатида бу йил нишонланадиган 600 йиллик тўй тадоригида ўша тантаналарнинг шукуҳи кезиб юрганга ўхшайди.

...Чекка бир қишлоқда кенжасини уйлантираётган ва тўнғичининг ўғилларига хатна тўйи бераётган чолнинг базм сўнгида даврага чиқиб, уқувсизлик билан қўлларини ёзиб-ёзиб ўйнашларини кўриб, ўтмишимиздаги шу нурли воқеаларни эсладим. Нақадар узвий бу тарих, ниҳоят яқин ва олис бу тарих!

Ҳаким САТТОРИЙ.

ИМКОН ТОПИШ САНЪАТИ

(Давоми. Боши 1-бетда).

Ўтган йили Самарқандда жаҳон замонавий тиббий асбоб-ускуналар кўргазмаси ўтказилган эди. Унда машҳур «Сименс» фирмаси ҳам иштирок этди. Кўргазмада намойиш этилган экспонатларнинг ҳаммаси вилоят шифохоналарига сотиб олиб берилди. Бу ҳам, боя айтганим — инсонга ғамхўрликнинг бир мисолидир.

Ҳозиргача 1,5 мингдан кўпроқ кичик корхона, 69 та қўшма корхона ташкил этилди. Ҳар йили вилоят иқтисодиётига бир неча миллион доллар миқдорида инвестиция киритилмоқда, улар самара бера бошлаяпти.

Ўтган йили бу корхоналар жами 25 миллиард сўмлик маҳсулот тайёрлади. Бугунгача қарийб 200 та деҳқон (фермер) хўжалиги тузилди. Уларга 17 минг гектардан зиёд яхши ерлар ажратилди. Фермерлар билан суҳбатларда янгиликка ташна қишлоқ одамларининг ғайратини, ҳалол меҳнатга рағбатини кўриб хурсанд бўласан киши. Ер, мулк ўз эгасини топаётгани энг хайрли ишдир.

Яна бир муҳим хусусият — самарали ишлашга ўрганишдир. Бухоро вилояти халқ ноиблари сессиясида Президентимиз Ислом Каримов қўйган талаблардан келиб чиқиб биз ҳам фаоллар йиғилишида ишимизни танқидий таҳлил этдик. Апрель ойининг бошларида тушган совуқ қишлоқ хўжалигида ташвишларни анча орттирди. Энди биздан янада ғайрат билан ишлаш талаб қилинади.

Мавриди келгани учун яна бир мулоҳазани айтиб ўтмоқчиман: айрим кадрларимизда бир пайтлар орттирилган ном, обрў ҳисобига «кун кўришга» интилиш иллати бор. Ўзидан «паст»дагиларга беписанд назар ва киборлик ҳам шундан. Ваҳоланки, бугун иши билан кўринган раҳбар чинақам обрўга муносибдир. Кейинги пайтда иккита туман ҳокими, бир қанча бошқа масъул лавозимлардаги ходимларни алмаштиришга тўғри келди.

Олмонияга борганда немисларнинг ишчанлигига яна бир бор амин бўлдик. Халқ хўжалигининг ҳамда ижтимоий ҳаётнинг турли соҳаларида алоқаларни йўлга қўйиш ҳақидаги шартномалар тузилди, иқтисод соҳасидаги ўзаро ҳамкорлик, янги корхоналар қуриш, маданият масалалари юзасидан делегациялар айрибошлаш тўғрисидаги ҳужжатлар имзоланди.

Қайта ишлаш саноати учун янги техника ва технология етказиб беришга ихтисослашган «Винклер ГМБ» фирмаси вакиллари билан ўтказилган музокаралар айниқса самарали бўлди. «Пройсат-ак-ганновер» фирмаси билан эса Самарқандда янгича технология асосида қурилиш материаллари ишлаб чиқаришга келишиб олинди. 1994 йилнинг май ойида қадимий шаҳримизда «Фоксваген» автомашиналари савдоси ва уларга сервис хизмат кўрсатиш ишлари бошлаб юборилади.

ГФРга сафар давомида «Кормна», «Арнас хандельс ГМБ», «Дорниер» фирмалари билан ҳамкорлик тўғрисида шартномалар тасдиқланди.

Дарвоқе, немислар «биз жуда бой эмасмизки, арзон қилиб иморат қурсак», дейдилар. Бу ҳикматнинг маъноси ҳар бир ишни пишиқ-пухта қилмоқ керак дегани. Юртимиз ҳақиқатан ҳам бойликларга кон. Аммо шу заҳирани ақл билан, илмий ҳисоб-китоб билан тасарруф эта олишимиз лозим. Вилоятимиз қишлоқ хўжалигидаги айрим камчиликлар Тошкентда бўлган мулоқотда танқид қилинганидан бизлар тўғри хулосалар чиқариб олдик. Ҳозир бутун ҳаракат қишлоқдаги юмушларни замон талаблари даражасига кўтаришга қаратилмоқда.

Учрашувда кўнглимдан кечган яна бир хулосани ҳам айтиб ўтиш жоиз, деб ўйлайман. Бу — раҳбарнинг камтарлиги, маънавий баркамоллиги муаммосидир. Ахир фақат диплом ва таржимаи ҳол билан бугун одамларга сардорлик қилиб бўлмайди.

Бир бошда — минг ташвиш, деган гап бор. Лекин етакчи учун муаммоларнинг энг зарурини аниқлаб ола билиш, яъни қайси ишни қилиш керагу қайсинисини қилмаслик кераклигини идрок этиш ғоят муҳимдир. Зотан, бу қоида кучни жамлаш, тўғри йўналишга буриш имконини беради. Раҳбарда яна бир инсоний фазилат бўлмоғи шарт: бу — одамларни тинглай билмоқ, дилидагини ҳис этмоқ санъатидир. Раҳбар ҳеч қачон бажариб бўлмайдиган ваъдалар бермаслиги керак. Ширин ёлғондан аччиқ бўлса-да, ҳақиқат минг бор устундир. Хуллас, халқ фаровонлигига эришиш, Ўзбекистон деб аталган жаннатмакон ўлкага муносиб бўлиш учун эл ишончини оқламоқ, даврнинг масъулиятли топшириғини ҳалол бажармоқ керак.

П. АБДУРАҲМОНОВ,
Самарқанд вилояти ҳокими. (ЎзА).

● *Ўзбекистон футбол мамлакати бўлади*

Дўстлик шаҳри— Тошкентда аҳли Турон жамланади

ЎТГАН куни Ўзбекистон футбол федерациясида пойтахтимизда 11—19 апрель кунлари ўтказиладиган ФИФА ва ОФК паноҳидаги халқаро футбол турнири олдидан навбатдаги матбуот конференцияси бўлиб ўтди. Унда халқаро турнирга тайёргарлик масалалари муҳокама қилинди. Ушбу нуфузли турнирнинг юртимиз футболи учун ғоятда муҳимлиги, унинг жаҳон миқёсидаги халқаро мусобақалар даражасида, юқори савияда ўтказилиши лозимлиги яна бир бор таъкидланди. Шунингдек, йирик халқаро турнирлар талабларидан келиб чиққан ҳолда спорт журналистлари рўйхатдан ўтказилди ва қатор ташкилий масалалар кўрилди. Конференциядан сўнг мухбиримиз халқаро турнирни ўтказиш бўйича баъзи масалалар юзасидан Ўзбекистон футбол федерацияси ходимлари билан суҳбатлашди.

Салим ЭШМУҲАМЕДОВ, Ўзбекистон футбол федерациясининг бош котиби:

— Шуни аввалдан таъкидлаб айтиш жоизки, Халқаро футбол федерацияси (ФИФА) ва Осиё футбол Конфедерацияси (ОФК) Марказий Осиё мамлакатлари ичида бизнинг юрт футболига алоҳида эътибор билан қараяпти. Бу, албатта, футболимиз ривожи учун ҳукуматимиз алоҳида ғамхўрлик қилаётгани натижасидир. Республикамизда футболни ривожлантириш ҳақида қарор чиқарилиши табиий ФИФА ва ОФК вакилларини қизиқтиряпти. Чунки дунё футболи тарихида ҳали бундай воқеа бўлмаган эди. Шунинг учун ҳам улар бизга ишонч билан қарашяпти. Бир йўла иккита йирик турнирнинг Ўзбекистонда ўтказилишига рухсат берилиши ҳам шу ишончнинг мевасидир. Марказий Осиё мамлакатлари миллий терма жамоалари ўртасидаги халқаро турнирдан сўнг пойтахтимизда (май ойида) шу ҳудудларнинг ўсмирлар терма жамоалари иштирокида жаҳон чемпионатининг саралаш мусобақалари ўтказилади. Айни дамда ҳар икки турнирни юқори даражада ўтказиш учун барча тадбирлар кўрилган. Ўзбекистон Республикаси Бош вазирининг ўринбосари М. Қорабоев ушбу турнирлар юзасидан тузилган ташкилий қўмитага раислик қилаяпти. Ўзбекистон Республикаси давлат жисмоний тарбия ва спорт қўмитасининг раиси С. Рўзиев ва Тошкент шаҳар ҳокимининг ўринбосари, «Пахтакор» клубининг президенти Ш. Жалилов ташкилий қўмитанинг ўринбосарлари этиб тайинланган. Мен бу билан нима демоқчиман, ташкилий қўмита аъзолари юртимизнинг раҳбар доираларидан бўлиши бир томондан мамлакатимиз футболининг ФИФА ва ОФКдаги мавқеини, нуфузини янада оширса, иккинчи томондан турнир билан боғлиқ муаммоларни ўз вақтида ҳал қилиш имконини берди. Эндиликда халқаро турнирга барча шарт-шароитлар яратилган. Турнирнинг юртимиз футболи шарафига бағишланган байрамга айланиб кетишига ишонаман. Шунингдек, у Марказий Осиё давлатларининг спорт ва дўстлик байрами бўлади. Президентимиз бир неча бор такрорлаганидек, биз битта Турон элининг фарзандларимиз. Келиб чиқишимиз, уруғ-аймоғимиз, қонимиз бир. Дўстлик шаҳри —Тошкентда футбол туфайли азал-азалдан қон-қардош бўлган халқларнинг бирлашиши ва янада яқинлашиши, албатта, қувончлидир.

Қардошларимиз ҳам Тошкент футбол турнирига алоҳида ҳурмат билан қарашяпти. Қозоғистон миллий терма жамоаси делегацияси республика футбол федерациясининг вице-президенти Темур Сегизбоев, Туркманистон делегацияси мамлакат футбол федерациясининг президенти Берди Дурдиев, Қирғизистон делегацияси республика футбол федерацияси ижроқўми аъзоси, «Олға» клуби президенти Олмос Чўқморов, Тожикистон делегацияси мамлакат футбол федерациясининг президенти Мирзо Мамажонов раҳбарлигида юртимизга ташриф буюришади.

Ахбор ИМОМХЎЖАЕВ, футбол федерациясининг етакчи мутахассиси, республика тоифасидаги ҳакам:

— Маълумки, Тошкент Шарқ мамлакатларининг иқтисодий алоқаларини боғловчи дарвоза шаҳар ҳисобланган. Эндиликда у бу минтақада футбол алоқалари дарвозасига, марказига айланади.

Жаҳондаги қайси бир йирик халқаро футбол турнирини олиб қараманг, шу тадбир юзасидан ташкилий қўмита шаҳар миқёсида тузилган. Бизда эса бундай қўмита аъзоларини республика миқёсидаги нуфузли кишилар ташкил қилди. Бу мамлакатимиз раҳбарларининг халқ севган ўйинга жиддий эътибор беришаётганлигидан далолатдир. Тошкент турнирининг ўзига хос аҳамияти шундаки, у Ўзбекистон номини халқаро майдонга олиб чиқади. Чунки турнир ФИФА ва ОФК паноҳида ўтказилаяпти. Қолаверса, Президентимизнинг Қозоғистон ва Қирғизистон республикалари раҳбарлари билан ягона иқтисодий ҳудудни барпо этиш юзасидан имзолаган битимларида спорт ҳам алоҳида ўрин тутганди. Таъбир жоиз бўлса, Тошкент халқаро футбол турнири шу ҳамкорлик юзасидан спорт соҳасида қўйилган биринчи дадил қадам бўлади. Тўғри, бошқа спорт турлари бўйича ҳам Қозоғистон, Қирғизистон республикалари билан алоқалар йўлга қўйилиб, халқаро турнирлар ўтказиляпти. Бироқ футбол оммавийлик ва шу каби жиҳатлари билан ҳам бошқа спорт турларига нисбатан алоҳида ўрин тутади. Шунинг учун ҳам айтиш мумкинки, Тошкент халқаро футбол турнири Марказий Осиё мамлакатларининг спорт ва дўстлик байрамига айланади. Унинг очилиш тантаналарига ҳам катта тайёргарлик кўрилган. Шу боис футбол мухлисларимиз аввал хабар қилганимиздек 11 апрель куни МҲСК ўйингоҳига 16.00 да эмас, балки

15.00 да, «Пахтакор» марказий ўйингоҳига 18.00 да ташриф буюришлари мумкин. Халқаро турнирнинг очилиш тантаналарида республикамизнинг таниқли санъаткорлари ва қизиқчилари иштирокида катта концерт бўлиб ўтади. Мухлисларимизни футбол байрами билан қутлаймиз.

«Халқ сўзи»нинг махсус мухбири Расул ЖУМАЕВ ёзиб олди.

ЎЙИНГОҲДА ВАТАН ТУЙҒУСИ ТАНТАНА ҚИЛДИ

ТОШКЕНТ халқаро турнири боис мамлакат чемпионатининг ўйинлар жадвалига ўзгартиришлар киритилиб, бир қатор футболчилари мамлакат терма жамоасига жалб қилинган «Нефтчи», МҲСК, «Пахтакор» командалари иштирокидаги ўйинлар бошқа кунларга кўчирилган эди. Ўтган куни бу жамоалар иштирокидаги 3-тур учрашувлари ўтказилди.

МҲСК ўз майдонида Бухоронинг «Нурафшон» жамоасини қабул қилди. Ҳарбийлар ўйингоҳида мавсумнинг биринчи ўйини ўтказилиши муносабати билан учрашув олдида чемпионатнинг тантанали очилиш маросими бўлди. Шуни алоҳида таъкидлаш жоизки, МҲСК ўйингоҳидаги тантаналар бундан ўн кун олдин «Пахтакор» майдонидаги чемпионат очилишига бағишланган тадбирлардан кўп томонлама устунлик қилди. Тантаналарни Ўзбекистон Қуролли Кучларининг ҳарбий оркестри бошлаб берди. Шундан сўнг миллий гвардия вакиллари томошабинлар олдида ўз маҳоратларини намойиш қилишди. Қуролли Кучлар қизиқчилари ва санъаткорлари намойиш қилган концерт дастурлари ўйингоҳга ташриф буюрган мухлисларга байрамона кайфият бахш этди. Анъанага кўра МҲСК ўйингоҳида ҳам чемпионат байроғи кўтарилди. Ҳарбий оркестр ижросидаги юртимиз мадҳияси остида Ўзбекистон байроғи кўкка кўтарилаётганда ўрнидан турган барча кишилар битта Ватан туйғуси атрофида дилдан бирлашдилар, десак хато қилмаймиз.

Ҳарбийчилар уюшқоқлик билан олқишлаб, ўз жамоаларини қўллаб-қувватлашларига қарамай, «Нурафшон» дарвозаси даҳлсиз қолди. МҲСК футболчилари, айниқса, учрашувнинг иккинчи бўлимида тўла устунликка эришиб, бир қанча қулай имкониятларга эга бўлишди. Лекин шу куни омад улардан юз ўгирди. Албатта бу ўринда бухороликлар дарвозабони А. Тиняновнинг маҳоратини ҳам таъкидлаш жоиз. Учрашув дуранг билан якунланди.

Тошкент халқаро турнири муносабати билан шу куни юртимизга етиб келишган ФИФА вакиллари ҳам МҲСК ва «Нурафшон» учрашувини томоша қилишди.

Пайшанба куни ўтказилган «Чирчиқ» ва «Пахтакор» жамоалари ўртасидаги учрашувда пойтахтликлар 1:4 ҳисобида , ғалаба қозонишди. Тўпларни майдон эгаларидан Ивашенко, меҳмонлардан Ходиев (2 та), Раҳимов ва Мақсудов киритишди.

Ҳ. ЭРМУҲАММАД

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ЖАМҒАРМА БАНКИ БОШҚАРУВИНИНГ БУЙРУҒИГА АСОСАН 1994 ЙИЛ 1 АПРЕЛДАН БОШЛАБ АҲОЛИНИНГ ЖАМҒАРМА БАНКИ МУАССАСАЛАРИДА САҚЛАНАЁТГАН ОМОНАТЛАРИ БЎЙИЧА ФОИЗ СТАВКАЛАРИ ҚУЙИДАГИЧА БЕЛГИЛАНДИ:

- талаб қилиб олинадиган омонатлар бўйича 20%
- муддатли омонатлар бўйича:
  - 1 йилдан 3 йилгача 40 %
  - 3 йилдан 5 йилгача 60 %
  - 5 йилдан юқорисига 90 %
- мақсадли болалар омонатлари бўйича 100 %
- депозит омонатлар бўйича 80 %

ЖАМҒАРМА БАНКИ ЭНГ ИШОНЧЛИ БАНК БЎЛГАН ВА ШУНДАЙ БЎЛИБ ҚОЛАДИ.

ЎЗБЕКИСТОН ЖАМҒАРМА БАНКИ.

ҲАФТАЛИК КЎРСАТУВЛАР

Душанба, 11. IV

● **ЎзТВ I**

17.45 Кўрсатувлар тартиби. 17.50 «Бугун». Ахборот кўрсатуви. 18.00 Футбол бўйича «Тошкент турнири» Халқаро мусобақаларининг очилиши. 18.30 Мусиқий дақиқалар. 18.55 Эълонлар. 19.00 Футбол бўйича Халқаро турнир. Ўзбекистон — Туркманистон терма командалари. Танаффус пайтида (19.45 — «Ўзбекистон» ахбороти (рус тилида). 20.00 Эълонлар. 20.40 Оқшом эртаклари. 20.55 Эълонлар. 21.00 «Ўзбекистон» ахбороти. 21.20 «Ватанни севмоқ иймондандир...» 22.10 Гулбаҳор Эрқулова куйлайди. 23.00 «Ўзбекистон» ахбороти. 23.20 ЎзТВ хазинасидан. Хайриддин Султонов. «Чангак». Видеофильм. 00.15 Эртанги кўрсатувлар тартиби.

● **ЎзТВ II**

19.45 «Ўзбекистон» ахбороти (рус тилида). 20.00 «Сўх дарёси бўйлаб». Телефильм. 20.15 «Билиб қўйган яхши». 20.35 «У «Гиря»ни севарди». Фильм-концерт. 21.05 «Кўзиқориндардан эҳтиёт бўлинг!» 21.35 «Ўтмишсиз келажак йўқ». 22.05 «Тергов практикасидан бир ҳодиса». Бадиий фильм.

● **ЎзТВ III ХАЛҚАРО ТЕЛЕКАНАЛ**

18.00—19.55 ТУРКИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ РОССИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ

19.55 Душанба куни детектив. «Олий чегара». Бадиий фильм (Овросиё ТВ). 21.40 Криминал хабарлар экрани.

21.50—23.00 ТУРКИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ ЎЗБЕКИСТОН ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ

23.00 «Кохановкалик артист». Бадиий фильм.

● **«ОСТАНКИНО» ТЕЛЕКАНАЛИ**

5.30 «Тонг». 17.50 «Гол». 18.20 «Горячев ва бошқалар». Бадиий телесериал премьераси. 22-серия. 18.55 «Биз». В. Познернинг муаллифлик кўрсатуви. 19.40 Хайрли тун, кичкинтойлар! 20.00 Янгиликлар. 20.30 «Спорт уик-энди». 20.45 Пешонангдагини кўрасан». Ю. Соломин. 21.40 Хоккей. ХХЛ кубоги. Ярим финал. 23.40 Янгиликлар.

Сешанба, 12. IV

● **ЎзТВ I**

7.00 — 9.00 «Ассалом, Ўзбекистон!» Тонгги дам олиш кўрсатуви. 9.00 «Коинот граждандари». Бадиий фильм. 10.05 Осиё ўйинлари олдидан. Бокс бўйича Ўзбекистон терма командаси. 10.30 Ўқув кўрсатуви. Ўзбекистон халқлари тарихи. 11.00 Космонавтика кунига бағишланган ҳужжатли фильмлар. 11.50 «Маърифат маскани». 12.00 Болалар учун. «Қўғирчоқлар — менинг дўстларим». 12.40 Ўзбек тилини ўрганамиз. 16.55 Кўрсатувлар тартиби. 17.00 Футбол бўйича Халқаро турнир. Тожикистон — Қозоғистон терма командалари. 2-тайм. 17.45 «Наққош». Телефильм. 18.00 «Бугун». Ахборот кўрсатуви. 18.10 «Ёшлик» студияси. «Садо». 18.40 «Фаровонлик калити». 19.10 Теннис. Президент кубоги учун Халқаро турнир олдидан. 19.25 Эълонлар. 19.30 «Ўзбекистон» ахбороти (рус тилида). 19.45 Эълонлар. 19.50 Дутор ва танбур тароналари. 20.10 Оқшом эртаклари. 20.25 «Ёшлар ижоди». Гавҳар Зоирова ва Оллошукур Қурбоназаровлар куйлайди. 20.55 Эълонлар. 21.00 «Ўзбекистон» ахбороти. 21.20 «Шаҳар бедарвоза эмас...» 22.05 «Омад ҳамиша келавермайди». Бадиий фильм. 23.20 «Ўзбекистон» ахбороти. 23.40 Эртанги кўрсатувлар тартиби.

● **ЎзТВ II**

19.30 «Ўзбекистон» ахбороти (рус тилида). 19.45 «Табиат — ҳаёт чашмаси». Кинопрограмма. 20.30 «Иқтисодий тараққиёт йўлида». 20.55 «Мусиқали меҳмонхона».

«ОМАД» таништиради:

21.45 Эълонлар. «Кинонигоҳ».

● **ЎзТВ III ХАЛҚАРО ТЕЛЕКАНАЛ «ОМАД» таништиради:**

9.00 «Совға». 9.30 Эълонлар. 9.40 «Видео—О». 11.20 Эълонлар. 11.25 «Курьер». 11.40 «Ҳар соҳадан бир шингил». 11.50 Эълонлар. 11.55 «Эм-Ти-Ви»дан мусиқалар. 12.40 «Даракчи». 12.50 «Юлдузлар жилоси». 13.10 Эълонлар. 13.20 «Видео—О».

18.00—19.55 ТУРКИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ РОССИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ

19.55 Хонаки экран. «Санта-Барбара». Кўп серияли бадиий телефильм премьераси. 303-серия. 20.45 Спорт кўрсатуви. 20.55 «Жуда оддий».

21.50—22.30 ТУРКИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ ЎЗБЕКИСТОН ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ

22.30 «Махсус эътибордаги зонада». Бадиий фильм.

● **«ОСТАНКИНО» ТЕЛЕКАНАЛИ**

5.30 «Тонг». 17.45 «Петербург сирлари». Кўп серияли телевизион бадиий фильм премьераси («Экран»). 1-серия. 18.45 «Протокол сатрларида». 18.55 «Мавзу». 19.40 Хайрли тун, кичкинтойлар! 20.00 Янгиликлар. 20.30 «Бомонд». 20.45 «Тилла шлягер». 21.30 Режиссёр Л. Пчелкин фильмларининг ретроспектив намойиши. «Иш» («Союзтелефильм»). 23.00 Янгиликлар. 23.35 «Матбуот-экспресс».

Чоршанба, 13. IV

● **ЎзТВ I**

7.00 — 9.15 «Ассалом, Ўзбекистон!» Тонгги дам олиш кўрсатуви. 9.15 «Ўсмирлар коинотда». Бадиий фильм. 10.30 Ўқув кўрсатуви. Физика. Газларда электр токи. Плазма ва унинг қўлланилиши. 11.00 «Уорлднет» телекомпаниясининг янгиликлари (АҚШ). 11.15 Инглиз тили. 11.45 «Шижоат». Сурхондарё вилояти ёшлари ҳаётидан. 12.10 «Алифбо сабоқлари». 17.55 Кўрсатувлар тартиби. 18.00 «Бугун». Ахборот кўрсатуви. 18.10 «Ижод фидойиси». Кибриё Қаҳҳорова таваллудининг 80 йиллигига. 18.50 «Мўл ҳосил учун». 19.25 Эълонлар. 19.30 «Ўзбекистон» ахбороти (рус тилида). 19.45 Эълонлар. 19.50 «Осойишталик посбонлари». Республика Ички ишлар вазирлиги матбуот маркази хабар қилади... 20.10 Оқшом эртаклари. 20.25 «Наманган сеҳргарлари». Телефильм. 20.45 «Санъат кошонаси». «Ўзбектелефильм» премьераси. 20.55 Эълонлар. 21.00 «Ўзбекистон» ахбороти. 21.20 «Кафолат». 21.50 Замонавий ўзбек қўшиқларининг «Анор» телевизион танлови. 22.50 Футбол бўйича Халқаро турнир. Ўзбекистон — Қозоғистон терма командалари. 2-тайм (ёзиб олинган). 23.35 «Ўзбекистон» ахбороти. 23.55 Эртанги кўрсатувлар тартиби.

● **ЎзТВ II**

19.30 «Ўзбекистон» ахбороти (рус тилида). 19.45 «Иншо». Болалар учун фильм. 20.15 «Спринт». 20.40 «Севикли аёл портрети». Телефильм. 21.20 «Олтин мина». Бадиий фильм. 1-2-сериялар.

● **ЎзТВ III ХАЛҚАРО ТЕЛЕКАНАЛ**

18.00—19.50 ТУРКИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ

РОССИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ

19.50 «Ҳеч ким унутилмайди». 19.55 Хонаки экран. «Санта-Барбара». Кўп серияли бадиий телефильм премьераси. 304-серия. 20.50 «Сарҳадлар». 21.05 «Кутиш зали».

22.00—22.50 ТУРКИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ ЎЗБЕКИСТОН ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ

22.50 «Браслет—2». Бадиий фильм.

● **«ОСТАНКИНО» ТЕЛЕКАНАЛИ**

5.30 «Тонг». 17.50 «Петербург сирлари». Кўп серияли телевизион бадиий фильм премьераси. 2-серия. 18.50 «Никита Ҳрушчевнинг рус рулеткаси». Телевизион ҳужжатли фильм премьераси. 1-серия. 19.40 Хайрли тун, кичкинтойлар! 20.00 Янгиликлар. 20.30 «Санъат қасри». 21.10 «Ким Трускавецга боради?». Телевизион бадиий фильм. 22.30 «MTV». 23.00 Янгиликлар.

Пайшанба, 14. IV

● **ЎзТВ I**

7.00 — 9.00 «Ассалом, Ўзбекистон!» Тонгги дам олиш кўрсатуви. 9.00 «Оролчадаги саргузаштлар». Бадиий фильм. 10.05 Болалар учун. «Яхшиларга эргашиб». 10.25 Лотин алифбоси. 10.55 «Уорлднет» телекомпаниясининг янгиликлари (АҚШ). 11.10 «Ижтимоий ҳимоя мезони». 17.55 Кўрсатувлар тартиби. 18.00 «Бугун» Ахборот кўрсатуви. 18.10 «Таълим ва ислоҳот». 18.40 «Айём нафаси». «Ўзбектелефильм» премьераси. 18.50 «Тежамкорлик — нақд бойлик». 19.25 Эълонлар. 19.30 «Ўзбекистон» ахбороти (рус тилида). 19.45 Эълонлар. 19.50 «Кашф этилаётган имкониятлар». 20.10 Оқшом эртаклари. 20.25 Юнус Ражабий номидаги мақомчилар ансамблининг концерти. 20.55 Эълонлар. 21.00 «Ўзбекистон» ахбороти. 21.20 «Муборак Ҳаж тараддуди». 21.40 «Мусиқий чойхона». 22.40 «Пушаймон». Бадиий фильм. 23.55 «Ўзбекистон» ахбороти. 00.15 Эртанги кўрсатувлар тартиби.

● **ЎзТВ II**

19.30 «Ўзбекистон» ахбороти (рус тилида). 19.45 «Тўмарис». Фильм-балет. 20.55 «Зиё маскани».

«ОМАД» таништиради:

21.35 «Танишайлик: «Вольфсон Шарқ Интерпрайзис» қўшма корхонаси. 21.55 «Кинонигоҳ».

● **ЎзТВ III ХАЛҚАРО ТЕЛЕКАНАЛ**

18.00—19.55 ТУРКИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ

РОССИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ

19.55 Хонаки экран. «Санта-Барбара». Кўп серияли бадиий телефильм премьераси. 305-серия. 20.45 «Маърифат мевалари».

21.30—22.30 ТУРКИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ

ЎЗБЕКИСТОН ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ

22.30 «Кўприклар ажралганда». Бадиий фильм.

● **«ОСТАНКИНО» ТЕЛЕКАНАЛИ**

5.30 «Тонг». 17.50 «Петербург сирлари». Кўп серияли телевизион бадиий фильм премьераси. 3-серия. 18.50 «Никита Хрушчевнинг рус рулеткаси». Телевизион ҳужжатли фильм премьераси. 2-серия. 19.40 Хайрли тун, кичкинтойлар! 20.00 Янгиликлар. 20.30 Француз режиссёри П. Бунэль фильмлари таништирилади. 20.45 «Останкино» телеканалида биринчи марта. «Кундузги соҳибжамол». Бадиий фильм (Франция — Италия). 22.35 «Матбуот-экспресс». 22.45 «Академия». Дам олиш кўрсатуви. 23.10 Янгиликлар. 23.45 Футбол. Чемпионлар лигаси.

Жума, 15. IV

● **ЎзТВ I**

7.00 — 9.00 «Ассалом, Ўзбекистон!» Тонгги дам олиш кўрсатуви. 9.00 «Огинский полонези». Бадиий фильм. 10.30 Ўқув кўрсатуви. Зоология. Туёқли ҳайвонлар. 11.00 «Куй ва соз соҳиби». Телефильм. 11.15 «Уорлднет» телекомпаниясининг янгиликлари (АҚШ). 11.30 Ўқув кўрсатуви. Математика. Олимпиада масалаларини ечиш усуллари. 17.55 Кўрсатувлар тартиби. 18.00 «Бугун». Ахборот кўрсатуви. 18.10 «Меҳр». Тошкент вилояти хотин-қизлар қўмитаси фаолиятидан. 18.35 «Инсон ва қонун» почтасидан. 19.05 «Рақслар гулдастаси». 19.25 Эълонлар. 19.30 «Ўзбекистон» ахбороти (рус тилида). 19.45 Эълонлар. 19.50 Халқаро шарқловчилар давраси. 20.10 Оқшом эртаклари. 20.25 «Навоийхонлик». Адабий кўрсатув. 20.55 Эълонлар. 21.00 «Ўзбекистон» ахбороти. 21.20 Бевосита мулоқот. 22.20 Марьям Сатторова куйлайди. 23.05 «Ўзбекистон» ахбороти. 23.25 Футбол бўйича Халқаро турнир. Қозоғистон — Туркманистон терма командалари. 2-тайм (ёзиб олинган). 00.10 Эртанги кўрсатувлар тартиби.

● **ЎзТВ II**

19.30 «Ўзбекистон» ахбороти (рус тилида). 19.45 «Бумеранг». Экология ҳақида. 20.35 «Қўнғир айиқ ҳақида». Телефильм. 21.00 «Ўзбекистон» ахбороти. 21.20 «Орадан қанча йиллар ўтиб кетди». Бадиий фильм. 1-2-сериялар.

● **ЎзТВ III**

ХАЛҚАРО ТЕЛЕКАНАЛ

18.00 — 19.50 ТУРКИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ

РОССИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ

19.50 Телеэкранда — премьера. «Миллионлар учун ўйин». Бадиий фильм.

21.30 — 22.30 ТУРКИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ ЎЗБЕКИСТОН ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ

22.30 «Кобра» операцияси». Бадиий фильм.

● **«ОСТАНКИНО» ТЕЛЕКАНАЛИ**

5.30 «Тонг». 17.40 «Инсон ва қонун». 18.15 «Америка М. Таратута билан». 18.45 «Мўъжизалар майдони». 19.40 Хайрли тун, кичкинтойлар! 20.00 Янгиликлар. 20.30 «Детективлар клуби»да. «Останкино» телеканалида биринчи марта. «Ждановская кўчасидаги қотиллик». Бадиий фильм («Пирамида, «Ладья» студиялари ҳамда М. Горький номли киностудия). 22.00 «Ҳафтанинг машҳур кишиси». 22.20 «Оба-на». 23.00 Янгиликлар. 23.35 «Матбуот-экспресс» 23.45 «Музобоз».

Шанба, 16. IV

● **ЎзТВ I**

7.00 — 9.15 «Ассалом, Ўзбекистон!» Тонгги дам олиш кўрсатуви. 9.15 «Кекса санъаткорлар». Жалолиддин Холиқов. 9.55 «Бир фильм тавсифи». «Тангалик болалар» фильми ижодкорлари билан учрашув. 11.45 «Ўзбекистон спорти». 12.05 «Иқтисодимиз таянчлари». 12.40 «Ёшлик» студияси. «Даврага кел, дугонажон!» 13.45 «Театр: Шарқ — Ғарб». «Ўзбектелефильм премьераси. 14.15 «Илҳом чашмалари». 17.55 Кўрсатувлар тартиби. 18.00 Болалар учун. «Эртаклар — яхшиликка етаклар». 18.40 «Дайди тўтининг қайтиши». Мультфильм. 18.50 «Ёшлик» студияси. «Ғазалхон ёшлигим». 19.25 «Эълонлар. 19.30 «Ўзбекистон» ахбороти (рус тилида). 19.45 Эълонлар. 19.50 «Биз очиқ жамоа». Телефильм. 20.10 Оқшом эртаклари. 20.25 «Санъатимиз фидойилари». Ўзбекистонда хизмат кўрсатган артист Зокиржон Султонов. 20.55 Эълонлар. 21.00 «Ўзбекистон» ахбороти. 21.20 Комилжон Отаниёзов номидаги «Лазги» ашула ва рақс ансамблининг мусиқий томошаси. 22.00 «Театр учрашувлари». 23.10 «Тунги ёғду». Дам олиш кинодастури.

● **ЎзТВ II**

19.30 «Ўзбекистон» ахбороти (рус тилида). 19.45 Болалар учун. «Табассум». 20.25 «Кафтдаги қуёш». Телефильм. 21.00 «Ўзбекистон» ахбороти. 21.20 «Соколово». Бадиий фильм. 1-2-сериялар.

● **ЎзТВ III ХАЛҚАРО ТЕЛЕКАНАЛ**

«ЎЗБЕКИСТОН» ТЕЛЕКАНАЛИ

12.10 «Мамлакатлар, воқеалар, одамлар». 12.20 «Дунё эшиги». 13.00 «Сиёсий портретига чизгилар». Ли Пэн. 13.20 «Си-Эн-Эн» янгиликлари (инглиз тилида). 13.35 «Дидар» (қозоқ тилида). 14.20 «Яхши ниятлар билан». Исроилнинг миллий байрамига. 14.55 «Би-Си-Си» янгиликлари (инглиз тилида). 15.10 «Мусиқий палитра». , «Ўзбекистоннинг ёш истеъдодлари» камер оркестри билан учрашув. 15.45 «Бу ажиб дунё».

18.00 — 19.20 ТУРКИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ РОССИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ

19.20 Киномарафон. «Квартал ҳисоботи». Бадиий фильм. «Номлар» туркумидан. Режиссёр К. Занусси. 21.15 «А» программаси.

22.15 — 23.00 ТУРКИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ ЎЗБЕКИСТОН ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ

23.00 «Омадсизлар». Қисқа метражли бадиий фильм.

● **«ОСТАНКИНО» ТЕЛЕКАНАЛИ**

18.05 Рукн премьераси. Кўрсатувни В. Молчанов олиб боради. 18.50 «Коламбия пикчерс» таништиради: «Қойилмақом жуфтлик». Кўп серияли телевизион бадиий фильм премьераси. 10-серия. 19.40 Хайрли тун, кичкинтойлар! 20.00 Янгиликлар. 20.30 «Коламбия пикчерс» таништиради: «Эҳтирос гули». Кўп серияли телевизион бадиий фильм премьераси. 1-серия. 21.30 Э. Колмановскийнинг муаллифлик кечаси. 22.35 «Матбуот-экспресс». 22.45 Катталар учун мультфильмлар. 23.00 Янгиликлар. 23.35 «Астролябия».

Якшанба, 17. IV

● **ЎзТВ I**

7.00 — 9.00 «Ассалом, Ўзбекистон!» Тонгги дам олиш кўрсатуви. 9.00 «Куйла, дуторим». Телефильм. 9.25 «Ҳуқуқ сабоқлари». 10.00 «Ёшлик» студияси. «Ватанимга хизмат қиламан». 10.30 «Маҳобҳорат». Кўп қисмли телевизион бадиий видеофильм (Ҳиндистон). 62-63-сериялар. 12.00 Цирк! Цирк! Цирк! 12.50 «Қишлоқ ҳаёти». Мусиқий-публицистик кўрсатув. 13.50 Ҳавасқор талаба ёшлар ижоди кўрик-танловининг якуний концерти. 14.30 «Хайрли касб эгалари». 15.10 «Учрашув». Адабий кўрсатув. 17:55 Кўрсатувлар тартиби. 18.00 Мультфильм. 18.20 Ўсмирлар учун. «Умид учқунлари». 18.55 «Кўклам туйғулари». Маърифий-публицистик кўрсатув. 19.25 Эълонлар. 19.30 «Ҳафтанома» (рус тилида). 20.00 Эълонлар. 20.05 «Барҳаёт наволар». Одил Ҳофиз. 20.55 Эълонлар. 21.00 «Ҳафтанома». 21.30 Ойнаи жаҳонда. 21.50 «Одам бўлмайди». Бадиий фильм. 23.20 Янгиликлар. 23.25 Футбол бўйича Халқаро турнир. Ўзбекистон — Тожикистон терма командалари. 2-тайм (ёзиб олинган).

● **ЎзТВ II**

«Омад» таништиради:

17.00 «Мультфейерверк». 17.30 «Курьер». 17.45 «Тип-топ». 17.55 «Ҳар соҳадан бир шингил». 18.05 «Совға». 18.35 «Даракчи». 18.45 «4/8». Мусиқий кўрсатув. 19.05 «Эълонлар». 19.10 «Видео-О». 20.50 Эълонлар. 20.55 «Курьер». 21.10 «Эм-Ти-Ви»дан мусиқалар. 21.30 Эълонлар. 21.35 «Видео-О».

● **ЎзТВ III ХАЛҚАРО ТЕЛЕКАНАЛ «ЎЗБЕКИСТОН» ТЕЛЕКАНАЛИ**

12.25 «Мамлакатлар, воқеалар, одамлар». 12.35 «Ўзбекистон: ҳамкорлик йўллари». Ўзбекистон Жанубий Курия. 13.15 «Би-Си-Си» янгиликлари (инглиз тилида). 13.30. «Дунё ва биз». Француз қаршилик ҳаракатида иштирок этган ўзбекистонлик жангчилар ҳақида. 14.00 «Дилга яқин қўшиқлар». «Дурдашен» телекомпаниясининг мусиқий кўрсатуви (Ҳиндистон). 14.30 «Си-Эн-Эн» янгиликлари. (инглиз тилида). 14.45 «Мусиқа маданияти хазинасидан». 15.45 «Бу ажиб дунё».

18.00—19.20 ТУРКИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ РОССИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ

19.20 Театр сафари. «Икки юз йилдан сўнг» (4 апрелдаги кўрсатув такрорланади). 20.10 «Эй-Би-Си» билан якшанба оқшоми. «Фламинго»лик йигит».

21.55 — 22.30

ТУРКИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ ЎЗБЕКИСТОН ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ

22.30 «Аршин мол-олан». Бадиий фильм.

● **«ОСТАНКИНО» ТЕЛЕКАНАЛИ**

17.50 «Бир севги тарихи». Телефильм. 18.10 Эдди Рознернинг олтин карнайи. 19.00 «КВН-94». 1/8 финал. 21.00 «Якшанба». Ахборот-публицистик кўрсатуви. 21.50 «Большой театр. Кундуз кунлари ва оқшомлари». 22.45 «Авто-шоу». 23.00 Янгиликлар. 23.15 «Катта сайр».

Тошкент - кимё технология институти илмий ходимларни ишга ёллашнинг контракт тизимига ўтиши муносабати билан институт илмий-тадқиқот лабораторияларидаги қуйидаги лавозимлар бўйича танлов эълон қилади

"Композицион материаллар олиш технологияси", *етакчи илмий ходим (фан доктори, фан номзоди, 1),*

"Фуран асосида полимерлар олиш", катта илмий ходим *(фан номзоди, 1).*

Ариза ва ҳужжатлар эълон чиққан кундан бошлаб 30 кун муддат ичида қабул қилинади.

Манзилгоҳимиз:

Тошкент-29, Шевченко кўчаси, 1 уй, илмий бўлим.

Телефон: 56-79-32.

THE WORLD BANK REGIONAL MISSION in Tashkent would like to recruit a SECRETORY to perform general secretarial duties in the office of the Chief of Mission. General requirements for the position include good speaking, reading and writing abiliti in English, Uzbek and Russian. The candidate should heve format secretaial trainning and/or substantial relevant experience and should heve knowledge of personal computers and other modern office equipment.

Highly attractive salary and benefits and good prospects of longer-term employment.

Interested applicants should send a copy of their resume including a current contact telephone number to The World Bank Regional Office, Suleymanova Street 43, Tashkent by April 8, 1994. 33 50 02, 33 21 85.

ҲАВЗИ КАВСАР

ШАНБА УЧРАШУВИ

• Сиз кутган учрашув: Бахтиёр Холхўжаев

«БАРЧА ЭЛДАН ЎТАРО...»

Истеъдодли хонанда Бахтиёр Холхўжаевнинг ижодий тақдири силлиқ кечмади. У санъатда ўз йўлини топиш учун машаққатли изланишлар олиб борди. Бундан тўрт-беш йил аввал ҳазрат Аҳмад Яссавийнинг ошиқона ва орифона ҳикматларига куй басталаб, қўшиқ айтганлиги кўпчиликка аён. Ҳозир бу қўшиқлар минглаб мухлисларини, санъаткор эса ўз йўлини топди, дейиш мумкин.

— Муҳаббат ҳақида гап кетганда, беихтиёр ёш шоирларимиздан бирининг мана бу сатри ёдимга тушади: «Муҳаббатсан манинг ичимга сиғмайсан, сан —гулхан, ман эса қулингман. Куй сочиб йиғлайман, билмайсан...» Муҳаббат ҳақида, ишқ ҳақида шеър ёзмаган шоир, куйламаган ҳофиз йўқ, — деб сўз бошлайди ҳофиз. — Ҳазрат Яссавийнинг муҳаббати ва ошиқлиги тамоман ўзгача бўлиб, у мени фикру ёдимни буткул банд этди.

— Бахтиёр ака, ҳазрат Яссавий ҳикматларига қай тариқа мурожаат этганингиз хусусида сўзлаб берсангиз?

— Болалигимда Холхўжа бобом ҳазратнинг пурмаъно ҳикматларини кўп ўқиб берардилар. Ўша вақтларда Яссавий ҳикматларини жамоат жойларида айтиб бўлмасди. Сабабини ўзларинг яхши биласизлар. Менда Яссавий ҳикматларига бўлган қизиқиш ўшанда бошланган. Охир-оқибат, бу қизиқиш ҳикматларни қўшиқ қилиб айтишимга сабаб бўлди. Чунки ҳар бир санъаткорни тўғри йўлга бошлаб, унинг ички оламини суяб турадиган маънавий устуни бўлиши керак. Мен учун бобомизнинг пурҳикматлари ана шундай тенгсиз маънавий суянчиқдир.

— Яссавий ҳазратларининг ҳикматларини эстрада оҳангларида айтилишига қандай қарайсиз?

— Жуда ўринли савол бердингиз. Биласизми, ҳазрат жуда камтар инсон, бир сўз билан айтганда ҳақиқий муслим бўлганлар. Ул зот шунчаки ҳикмат эмас, ҳикматлар орқали Оллоҳга мурожаат қилганлар. Фикри ожизимча, у кишининг ҳикматларини халқимиз руҳиятига мос келмайдиган эстрада оҳангига солиб айтиш нотўғри. Чунки эстрада санъати бу умуман бошқача олам. Санъатдаги ҳар бир оламнинг ўз йўли, ўз қиёфаси ва ўз сўзи бўлгани маъқул.

— Санъат дунёсига кириб келишингиз ва илк устозларингиз ҳақида икки оғиз гапириб берсангиз?

— Мен Фориш туманининг Яраша қишлоғида туғилиб ўсганман. Болалигим Фориш тоғларининг сўлим манзаралари, кўрк салобати қўйнида ўтган. Қадрдон даламнинг бундай бетакрор табиатидан ҳузур қилиб завқ олардим. Кўнглимда санъатга муҳаббат ана шу она тупроқ завқидан уйғонган бўлса, ажаб эмас. Мактабни тугатиб, Тошкентдаги маданий-оқартув техникумига ўқишга келдим. Бу даргоҳда мусиқа муаллими Келдижон Саидаҳмедовдан мусиқа сирларини ўргандим. Кейинчалик тақдир мени халқимизнинг севимли ҳофизи Камолиддин Раҳимов билан учраштирди. Ўзбекча қилиб айтганда менинг одам бўлишимда Камолиддин аканинг хизматлари беқиёс. Умуман, устозлик ва шогирдлик ҳақида гап кетганда халқимизнинг буюк ва бой мусиқий мероси озми-кўпми санъаткор сифатида ўз йўлимни топишимга катта хизмат қилган. Мухлислар ҳурмат-эътиборига сазовор бўлган халқ ҳофизлари Очилхон Отахонов, Фаттоҳхон Мамадалиев, Муҳаммаджон Каримов, Ориф ҳожи Алимахсумов ижодлари ва ижро услублари ҳар бир санъаткорга бебаҳо устозлик йўлидирки, биз доимо уларга эргашиб, улардан илҳомланиб ижод қиламиз.

— Қайси шоирлар билан кўпроқ ижодий ҳамкорлик қиласиз?

— Замондош шоирларимизнинг шеърларини доимо катта қизиқиш билан кузатиб бораман. Севимли шоиримиз Абдулла Орипов, Азим Суюн, Саъдулла Ҳаким шеърларига куй басталаб, қўшиқ айтиб келаяпман. Келажакда бу ижодкорлар билан ҳамкорликни давом эттириб, ёш шоирларимиз ижодига ҳам мурожаат қилмоқчиман.

— Ижодингиз ҳақида «Ўзбектелефильм» ижодкорлари суратга олган «Бахтиёр» фильм-концертидан кўнглингиз тўлдими?

— Тўлди десам ҳам бўлади. Фильм икки қисмдан иборат: биринчи қисмида асосан ҳазрат Аҳмад Яссавий ҳикматларига басталанган қўшиқлар жой олган бўлса, иккинчи қисмида эса кўпроқ замонавий қўшиқлар янгради. Фильмни суратга олишда режиссёр Анвар Ёқубовнинг хизматлари катта бўлди. Фильмдаги гўзал тоғ манзаралари, ажойиб табиатимизнинг қўшиққа монанд тасвирланиши режиссёрдан жуда катта маҳорат талаб этардики, буни фильм ижодкорлари жуда меъёрига етказиб уддалашган. Фильм-концертнинг нечоғлиқ муваффақиятли чиққанлиги эса мухлислар ҳукмига ҳавола.

— Одам орзу-умидлар билан яшайди...

— Саволингизга тушундим. Ҳозир янги концерт дастури устида иш олиб бораяпмиз. Шу дастур асосида, насиб қилса бир гуруҳ санъаткор ва шоирлар билан Туркистон бўйлаб ва хорижий элларга сафар қилиш ниятимиз бор. Истиқлол туфайли санъат аҳли учун жуда катта имкониятлар пайдо бўлди. Ҳозир айни изланадиган, ёниб ижод қиладиган пайт.

— Бахтиёр ака, бўш вақтларингизни қандай ўтказасиз?

— Ижодкор аҳли учун бўш вақт деган тушунчанинг ўзи анча нисбий. Ўзларингиз яхши хабардорсиз мустақиллик туфайли халқимиз ўзининг буюк саждагоҳлари томон юз буриб, асрий қадриятларига қайта бошлади. Шу боис ҳозир қаерга борманг қандайдир бир тадбирнинг устидан чиқасиз. Юртимиздаги бундай шодиёналар биринчи навбатда осойишталик ва тинчлик туфайлидир. Биз санъаткорлар халқимизнинг ана шундай яхши кунларида хизмат қилишдан ўзимизни жуда бахтиёр сезамиз. Концертлардан қўлим бўшаган пайтларда китоб ўқишни яхши кўраман. Айниқса юртимиз тарихи ҳақидаги хоҳ бадиий, хоҳ илмий асар бўлсин, доимо катта қизиқиш билан мутолаа қиламан. Тарих инсоният учун тенгсиз сабоқ бўлиши билан бир қаторда ҳар бир инсоннинг ўзлигини англашда муҳим восита ҳамдир. Ўтмишга китоблар орқали «саёҳат» қилганим сайин бу дунёнинг боқий ва ўткинчи нарсаларини теранроқ англаб бораман. Ўткинчи ҳою ҳавaслар ҳазрат Яссавий айтганидек, «Барча элдан ўтаро».

Фақат Ватан ва халқ манфаати йўлида қилинган беминнат хизматларгина боқийдир.

Ўткир ЭРАЛИЕВ ва Шоядбек МАШРАББОЕВ суҳбатлашди.

МИНГ БИР ҲИКМАТ

ДЎСТУ ДУШМАНГА МУОМАЛА ҚИЛИШ ОДОБИ

Турон мамлакатини фатҳ этган куним ва пойтахт Самарқандда салтанат тахтига ўтирганимдан сўнг дўсту душман билан (муомалада) бир текис йўл тутдим. Менга ёмонлик қилган, ҳийла макр ишлатиб, жанг майдонида менга қарши қилич яланғочлаган Бадахшон амирлари, турку тожик қўшинларининг баъзи амирлари қилган қинғир ишларидан қўрқувда эдилар. Чорасиз қолиб, илтижо билан менинг паноҳимга келганларида уларга шундай яхшиликлар қилдимки, менинг иноятим ва хайр-эҳсонимни кўриб, ўзлари шарманда бўлдилар. Кимни ранжитган бўлсам, эҳсону инъомлар билан кўнглидаги хафагарчиликларни чиқардим ва мартабаларига қараб имтиёзлар бердим...

Менга ҳасад қилиб, ўлдиришга қасд қилган кишиларга шунчалик совға инъомлар бериб, муруввату эҳсон кўрсатдимки, бу яхшиликларни кўриб, хижолат терига ғарқ бўлдилар. Ҳамиша менинг розилигимни олиб, иш тутган дўстларим олдимга паноҳ тилаб келганларида, уларни ўзимнинг бахту давлатимга шерик билиб ҳеч қачон улардан мол-мулк ва тирикчилик ашёларини аямадим.

Яна ўз тажрибамдан билдимки, содиқ ва вафодор дўст ул ким, ўз дўстидан ранжимайди, дўстининг душманини ўз душмани деб билади. Агар керак бўлса, дўсти учун жонини ҳам аямайди. Шундайки, амирларимдан қай бирлари менга жон дили билан ҳамроҳлик қилган бўлсалар, мен ҳам улардан ҳеч нарсамни аямадим.

Яна ўз тажрибамда кўрдимки, ақлли душман жоҳилу нодон дўстдан яхшироқ экан. Чунончи, амир Қозоғоннинг набираси амир Хусайн нодон дўстлардан эди. Унинг дўстлик юзасидан қилган ишларини ҳеч бир душман қилмайди. Амир Худойдод менга шундай деди: «Душманингни лаълу жавоҳирдай сақлагил, қачонки бирон тошлоқ ерга келиб қолсанг, уни олиб тошга шундай ургинки, толқони чиқиб, ундан нишон ҳам қолмасин». У яна шундай деди: «Агар душманинг паноҳингга бош уриб келса, раҳм қилиб, яхшилик ва мурувват кўрсатгил». Чунончи мен Тўхтамиш хонга қилганим каби. У паноҳимга сиғиниб келганида унга яхшилик ва мурувват қилдим. Агар душман сендан мурувват ва хайр-эҳсон кўрсаю, яна қайтадан душманлик йўлини тутса, уни парвардигорнинг ҳукмига топшир.

Чин дўст ўлдурки, дўстидан ҳеч қачон ранжимайди, агар ранжиса ҳам узрини қабул қилади.

«Темур тузуклари»дан.

ТОШКЕНТНИНГ ЎН ИККИ ДАРВОЗАСИ

Бундан бир аср муқаддам Тошкентнинг 12 та дарвозаси бўлганлиги, уларнинг ҳар бири ўзига хос ном билан аталганлиги тарихий манбаъларда қайд этилган. Қуйида ана шу жойларнинг қисқача таърифи билан танишамиз.

Бешёғоч дарвозаси — Бешёғоч бозори билан Ўзбекистон миллий боғи оралиғида;
Қўқон дарвозаси — Мустақиллик майдони ўрнида;
Самарқанд дарвозаси — Самарқанд дарвоза кўчасидаги чойхона ёнида;
Кўкча дарвозаси — Кўкча гузарида;
Чиғатой дарвозаси — Форобий кўчасидаги ҳозирги Чиғатой дарвоза гузарида;
Сўғбон дарвозаси — Собир Раҳимов туманидаги 11-мактаб билан Кайковус ариғи оралиғида;
Қорасарой дарвозаси — Қорасарой кўчаси гузарида;
Қашқар дарвозаси — Қорасув даҳасидаги Ички ишлар вазирлигининг Олий мактаби яқинида;
Лабзак дарвозаси — Шайхонтоҳур туманидаги Хуршид кўчаси билан Анҳор туташган жойда;
Камолон дарвозаси — Бахт кўчаси ўрнида;
Тахтапул дарвозаси — Собир Раҳимов номидаги маданият ва истироҳат боғи ўрнида;
Қаймаст дарвозаси — Ўзбекистон ва 9 январь кўчалари чорраҳасида жойлашган эди.

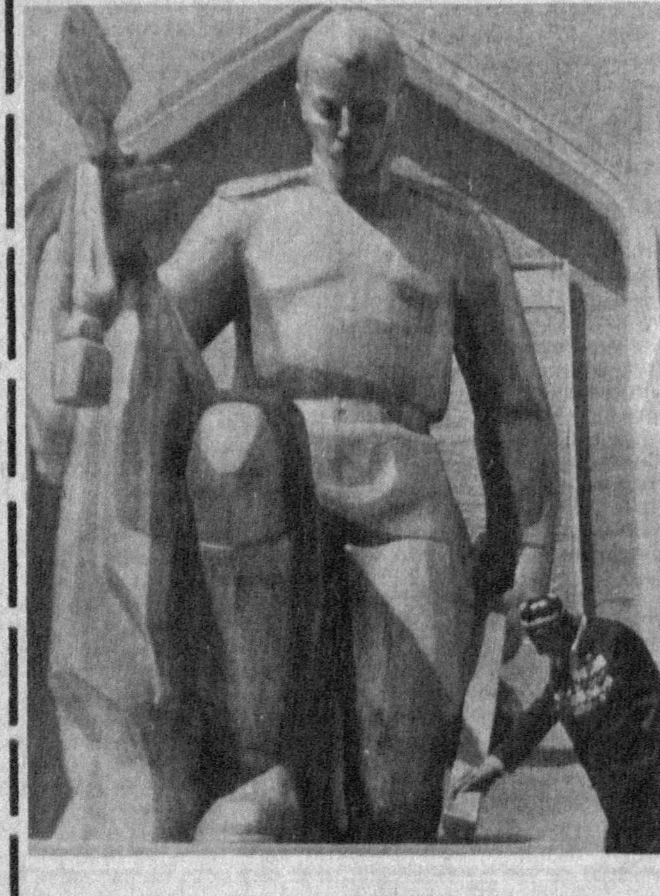

ЕДГОРЛИК ПОЙИДА.

Шоҳлар ҳам анойи бўлишмаган

Мамлакатимиз хорижда қадимдан олтин ва кумуш конларига бой ўлка сифатида таърифланган. Бозорларида ана шу қимматбаҳо бойликдан ясалган идишлар, зеб-зийнатлар, тақинчоқлар сероб бўлган.

Тарихий ёзилмалардан яна шу нарса маълумки, то рус инқилобигача подшоҳ ва амирлар олтин ва кумуш идишларда таом еб, сув ичишган. Бу ҳолатни биз шу пайтгача уларнинг бойликка ружу қўйишга, ўзларини раият (тобе халқ)дан юқори тутишларига йўйиб келдик. Аслида-чи?

Кумуш идишлардан фойдаланишда ҳикмат кўп экан. Шоҳлар, бой-бадавлат кишилар, қолаверса барча раият аҳли кумуш идишларда бежизга таом еб, сув ичишмаган кўринади. Чунки, кумуш ўз хусусиятига кўра турли микробларни ўлдириш хислатига эга. Айниқса заҳар ва маргумуш таъсирини кесиб, кишини заҳарланишдан сақлайди. Шу боис, машҳур табиб ибн Сино ҳам кўпчилик беморларга кумуш тузларини ичишликни тавсия этган. Кумуш ниналар билан муолажалар ўтказган.

Буни қаранки, озгина «кумуш суви»даги ионлар оддий дизенфекцияловчи моддаларга нисбатан бир неча марта кучли бўлиб, озиқ-овқатлардаги, сув таркибидаги, қолаверса, тиббий асбоб ускуналардаги микробларни тезда ўлдирар экан.

XIII асрда ясалган бу сув идишини Генри Мозер исмли саёҳатчи тахминан 1800 йилларда Ўрта Осиё ўлкаларига қилган саёҳати давомида қўлга киритган. У ҳозир Швейцариянинг Берн шаҳридаги «Миллий тарих музейи» Шарқ бўлимидаги кумуш идишлар залида сақланмоқда. Музей ходимларининг шаҳодат беришича, бир пайтлар ота-боболаримиз фойдаланган бу ноёб идиш музейга 1914 йилда топширилган.

САМАРҚАНД музей-қўриқхонаси қўлёзмалар бўлимида ўзбек, араб, форс, усмонли турк, татар, озарбайжон, уйғур, яҳудий, арман тилларида битилган икки минг жилддан зиёд китоблар мавжуд. Улар фақат илмий-маърифий жиҳатдан қадрли бўлмай, хаттотлик, саҳҳоблик, лаввоҳлик, мўъжаз расмчилик (миниатюра) ва шунга ўхшаш бошқа санъат намуналари ҳам ҳисобланади.

500 ЙИЛ МУҚАДДАМ БИТИЛГАН АСАР

Хазинада айрим китоблар борки, уларни бошқа жойларда камдан-кам учратасиз. Шулардан бири Алишер Навоийнинг сафдоши, олим, адабиётшунос Атоулло Маҳмуд Ҳусайиннинг «Бадоеъ-ус-саноеъ» («Бадиий санъатлар») асаридир. Бу китоб Алишер Навоийнинг маслаҳатига кўра битилган ва унга бағишлангандир. Шеър санъатига оид фикрлар жамланган асар 1493 йилда ёзиб тугалланган. Шуниси эътиборлики, Самарқанд музей-қўриқхонасининг китоблар бўлимида сақланаётган бу нусха ҳам айнан шу йилда ёзилган. Бундан ташқари асарнинг охирида уни кўчирган хаттотнинг исми шарифи айтилмаган. Эҳтимол бу муаллифнинг ўз қўли билан битилган илк нусхадир. Чунки, асар саҳифаларининг четларига кўплаб тузатиш ва қўшимчаларнинг ёзилганлиги ҳам шундан далолат бериб турибди. Ҳар ҳолда музей ходимлари бу ердаги китобни ушбу асарнинг илк нусхаси, деб тахмин қилишмоқда.

М. МУҚИМОВ, «Халқ сўзи» мухбири.

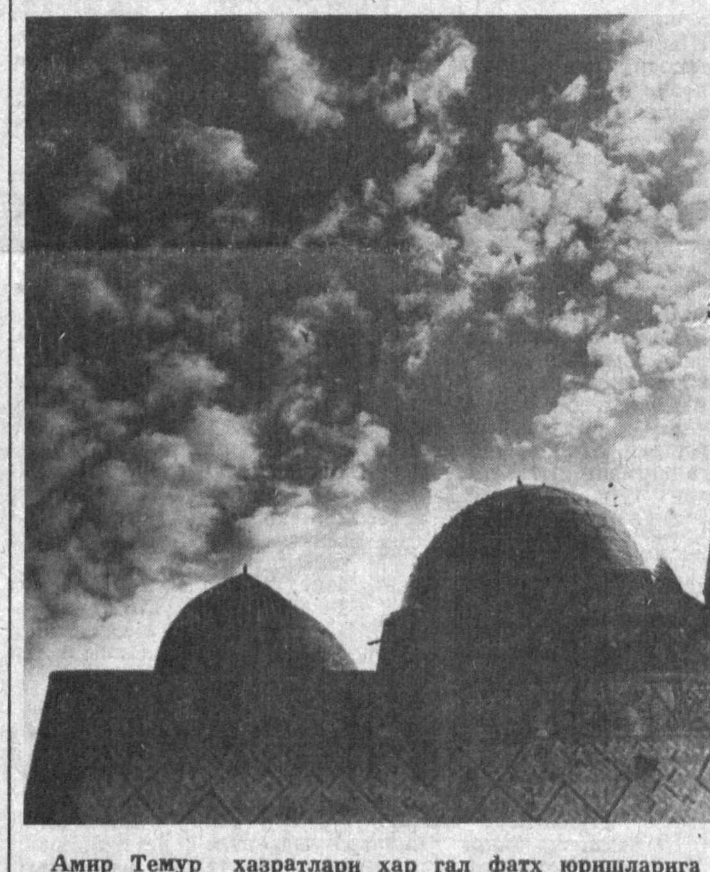

Амир Темур ҳазратлари ҳар гал фатҳ юришларига чиққанда тавофу зиёрат учун ўз қўшинлари билан қадам ранжида қиладиган Туркистонга (Яссига) ҳам баҳор келди. Темур ҳазратлари бунёд эттирган Аҳмад Яссавий мақбараси атрофида ҳам баҳор эпкинлари таралмоқда.

Кўклам даракчилари бўлмиш қалдирғочлар, беозор мусича-ю, кабутарлар шундай ажиб фаслни яратган Зотга, Унинг мўъжизаси бўлмиш инсон қўли билан бунёд этилган, юзлаб йиллар давомида шу тупроқ, шу заминга кўрк бўлиб келаётган, баҳор қуёшининг заррин нурларида жилва билан товланаётган мақбара кошинларига маҳлиёдек мовий ранг гумбазлар узра парвоздан бир зум тинмайди.

Содиқ МАҲКАМОВ тасвири.

ГИЛМОЯНИ НЕГА ЕЙИШАДИ?

Фанда бентонит деб аталадиган гил 1894 йилда АҚШнинг Бентон штати яқинида чўкинди тоғ жинслари орасидан кашф этилди ва унинг номини штат шарафига бентонит деб аташди. Гилмоя Фарғона водийсида гилвўта, созкессак (Андижонда), тоғ ёғи (Ўшда), Тошкентда гилвата, Сурхон воҳасида кўкширам деб юритилади.

Гилмоя меъморчилик, деҳқончилик ва озиқ-овқат саноатида кенг ишлатилади. Уни истеъмол қилиш ҳам мумкин. Гилватани ёш болалар ва айниқса, ҳомиладор аёллар иштаҳа билан ейишади. Сабаби ҳомиланинг учинчи ойларидан бошлаб мурғак бола танасида, аввало, гўшт таркибидан тоғай, қолаверса, тана суяги пайдо бўла бошлайди. Бунинг учун эса нафақат турли витаминли озуқа, балки кальций, фосфор, ванадий, молибден ва бошқа микроэлементлар керак бўлади. Гилмоя таркибида эса 21 га яқин микроэлемент билан бир қаторда сувда эрувчан тузлар ҳам мавжуд бўлиб, шўртаъм — қурт мазалидир. У кимёвий жиҳатдан зарарсиз ҳисобланиб, умуман реакцияга киришмайди, аммо айрим реакцияларнинг кечишини тезлаштиради. Уни (талаб қилинганда, албатта) истеъмол қилиш фақат фойда келтиради.

Гилмоя эндиликда тиббиётда ҳам қўлланилаяпти. Масалан, ундан зарарли-концероген хоссаси аниқланган тальк ўрнига чақалоқлар тупроғи (присипка) ишлаб чиқариш йўлга қўйилмоқда. У касб касалликларини даволашда ҳам катта самара бермоқда. Гилмоядан, шунингдек, болалар учун махсус печенье, конфет тайёрлаш ҳам мўлжалланаяпти. Ҳозирча бу йўлда фақат тадқиқотлар олиб борилаяпти.

Гилмояларнинг Ўзбекистондаги заҳираси битмас-туганмасдир. Ҳозирги кунгача «Химгеолнеруд» экспедицияси томонидан 200 дан ортиқ гилмоя кони ва нишонаси харитага туширилган.

Мирмажид ЗОКИРОВ,
Ўзбекистонда хизмат кўрсатган геолог.

ФРАНЦИЯ — ЎЗБЕКИСТОН: ҲАМКОРЛИК ҚИРРАЛАРИ

МАРК ШАГАЛГА БАҒИШЛАНГАН КЕЧА

Ўзбекистон Республикаси Халқаро маданий-маърифий алоқалар миллий ассоциациясида XX асрнинг буюк санъаткори Марк Шагал ижодига бағишланган бадиий-мусиқали кеча бўлиб ўтди.

Ушбу кечани оча туриб, ассоциация раиси Наим Ғойибов жумладан шундай деди: «Ушбу анжуман Франция Президенти Франсуа Миттераннинг мамлакатимизга бўлажак расмий-дўстлик сафари олдидан ўтказилмоқда. Бу кечамиз Ўзбекистон ва Франция ўртасида тобора мустаҳкамланиб бораётган маданий алоқаларнинг бир кўринишидир».

Марк Шагал Витебск вилоятидаги бир қишлоқда яҳудий оиласида дунёга келган. Аммо уни бутун дунё француз рассоми сифатида билади. Франция, Париж, Ницца у учун ҳақиқий ватан бўлиб қолди.

Бўлиб ўтган кеча Марк Шагалнинг Ўзбекистонда ҳам мухлислари тобора кўпайиб бораётганлигидан далолатдир. Санъатшунос Наталья Мусина рассом ҳаёти ва ижоди ҳақида маъруза қилди.

ХАЛҚ СЎЗИ • НАРОДНОЕ СЛОВО

• ТЕЛЕФОНЛАР:
маълумот учун 33-07-48;
эълонлар бўлими 32-09-25.
Индекс: 64608.

МУАССИСЛАР:
Ўзбекистон Республикаси Олий Кенгаши Раёсати ва Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси.

Бош муҳаррир: Анвар ЖЎРАБОЕВ

ТАҲРИР ҲАЙЪАТИ:
Абдунаби БОЙҚЎЗИЕВ, Эсиргап БОЛИЕВ (масъул котиб, «Халқ сўзи»), Эркин ВОҲИДОВ, Миракмал МИРАЛИМОВ, Салоҳиддин МУҲИДДИНОВ (бош муҳаррир ўринбосари, «Халқ сўзи»), Лев ПАК (бош муҳаррир ўринбосари, «Народное слово»), Людмила ПОРФИРЬЕВА, Қулаҳмад РИЗАЕВ, Александр ТЮРИКОВ (масъул котиб, «Народное слово»), Шавкат ЯҲЁЕВ, Пиримқул ҚОДИРОВ, Муҳаммаджон ҚОРАБОЕВ, Саидаҳрор ҒУЛОМОВ.

• МАНЗИЛИМИЗ:
700000, ГСП
Тошкент шаҳри,
Матбуотчилар кўчаси, 19-уй.

Навбатчи муҳаррир Ҳ. Сатторов, навбатчи С. Рустамов.

Рўйхатдан ўтиш тартиб № 0001. Буюртма Г.—906 80332. нусхада босилди, ҳажми — 2 табоқ. Офсет усулида босилган. Қоғоз бичими А — 2.
«Шарқ» нашриёт-матбаа концерни. Корхона манзили: «Буюк Турон» кўчаси, 41-уй. 1 2 3 4 5 6 Босишга топшириш вақти — 21.00 Босишга топширилди 23.30